

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLII | NÚM. 2143
2,90 € | 18 OCTUBRE 2020

© Servizio Fotografico Vaticano

El Papa va firmar l'encíclica damunt la tomba de sant Francesc d'Assís.

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-14)

Fraternitat per a un món nou

Claus per llegir la nova encíclica de Francesc,
«Fratelli tutti»

Javier Vilanova,
nou bisbe
auxiliar de
Barcelona

Agustí Codinach

P 16-17

Ruth Travel

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

INFORMACIÓ I RESERVES:

Tel. 93 4673244

info@ruthtravel.es / www.ruthtravel.es

DEL 3 AL 7 DE DESEMBRE

LLUMS DE NADAL AL PIEMONT (Avió)

DEL 5 AL 8 DE DESEMBRE

LLUMS DE NADAL A BORDEUS (Autocar)

DE L'11 AL 14 DE DESEMBRE

PESSEBRES DE PRAGA (Avió)

FEBRER 2021

PELEGRINATGE A ROMA. AUDIÈNCIA PAPAL

MARÇ 2021

PELEGRINATGE A TERRA SANTA

MARÇ 2021

PELEGRINATGE A L'ÚMBRIA "EL CAMÍ DE SANT FRANCESC"

NOTA: Tot el contingut dels nostres viatges ha estat adaptat i actualitzat, seguint els protocols establerts contra el COVID-19, per tal d'oferir als nostres viatgers la màxima seguretat.

Ara, més que mai, cal viatjar amb bona companyia i amb els millors professionals. Club + Amics i Ruth Travel continuem al teu costat.

Germans tots

El Papa va signar la seva tercera encíclica *Fratelli tutti* (Germans tots) la vigília de Sant Francesc a Assís —a qui tant admira i del qual va adoptar el nom quan fou elegit fa vuit anys— damunt la tomba d'aquest gran sant que es feu el més petit i l'últim de tots. És una encíclica social i eminentment pastoral. Davant de la impossibilitat de publicar-la íntegrament, per la seva extensió, en aquest número publiquem una guia de lectura a càrrec del prevere Peio Sánchez, on se subratllen els temes de fons i les conclusions operatives.

Els dos grans eixos de l'encíclica són la fraternitat i la caritat social, dues qüestions que han estat sempre dins les preocupacions pastorals del Bisbe de Roma i dos pols que defineix com a «inseparables i coessencials». Separar-los, afirma, portaria a una «deformació» i a una «polarització nociva» (142). Una fraternitat oberta que permet reconèixer, valorar i estimar cada persona més enllà de la proximitat física, del lloc de l'univers on hagi nascut o bé on habiti. Aquest concepte de fraternitat conté un implícit: que tota persona és digna de ser estimada pel sol fet d'existir. Citant el beat Carles de Foucauld, assenyala una clau d'interpretació: «Només identificant-se amb els últims, va arribar a fer-se germà de tots» (287).

Quant a l'amistat social, és la base d'un amor que s'estén més enllà de les fronteres i la condició de possibilitat d'una obertura universal. Francesc recorda, una vegada més, que un principi indispensable per construir-la és que la unitat és superior al conflicte. Això no vol dir apostar ni pel sincretisme ni

per l'absorció d'un en l'altre, sinó per la resolució en un pla superior que conserva en si les virtualitats valuoses de les polaritats en pugna (245). Creiem, com a setmanari catòlic, que aquest principi hauria d'il·luminar el moment actual de Catalunya.

Tot i que *Fratelli tutti* està escrita des de les conviccions cristianes, està oberta al diàleg amb tots els homes i dones de bona voluntat. I, de fet, l'únic personatge viu que el Papa arriba a citar cinc vegades és el gran imam Ahmad al-Tayyeb, el principal líder religiós islàmic. Els vaticanistes han subratllat que aquest és un fet molt notable perquè gairebé no anomena ningú més de manera explícita i en més d'una ocasió. I, a més, la nova encíclica acaba amb la «crida de pau, justícia i fraternitat» amb la qual va culminar el document signat a Abu Dhabi amb aquest prestigiós imam el 4 de febrer del 2019 i que tots dos mandataris segellaren amb un bes. Tornarem sovint a *Fratelli tutti* des d'aquestes pàgines, però convé que des d'ara la llegim, la meditem i la comentem en grup. (Us la podeu descarregar sencera de la pàgina web del Vaticà www.vatican.va.)

Des de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel felicitem mossèn Javier Vilanova, preconitzat bisbe auxiliar de Barcelona, i posem aquests mitjans a la seva disposició com a plataformes de divulgació de l'anunci joiós de la Bona Nova en la cultura contemporània.

Contingut

- 03**
Editorial
- 05**
La setmana
- 06**
Opinió
- 08**
En primer pla
- 15**
Vida eclesial
- 22**
Opinió
- 24**
Entrevista
- 28**
Carta dominical
- 30**
Bíblia
- 32**
Litúrgia
- 34**
Espai lectors
- 36**
Societat
- 41**
Cultura
- 46**
Agenda
- 47**
Des del carrer

Esteve Camps, president-delegat de la Junta Constructora de la Sagrada Família

PÀGINA 24-27

38-39
Presentació del llibre «El carrer dels invisibles», de M. Victòria Molins

Inici de curs als Seminaris catalans

PÀGINA 20-21

El P. Hilari Raguer i la Paraula de Déu

PÀGINA 40

47
El cantautor Antoni Rodríguez i Arribas

La setmana en tuits

PEDRO SÁNCHEZ
@SANCHEZCASTEJON

President del Govern d'Espanya
Comparteix amb el Papa la crida a construir un món més just i solidari. Francesc analitza la crisi que vivim des d'una visió radicalment social. Gràcies per alçar la veu en defensa dels més vulnerables i clamar contra els efectes del neoliberalisme i el populisme

JAMES MARTIN
@JAMESMARTINSJ

Editor d'«America Magazine»
Que no tingueu por del Covid? Potser si teniu accés a un equip d'especialistes, tractaments experimentals i una suite hospitalària de quatre habitacions (a més de metges a casa). Però, per a la resta, prengueu totes les precaucions contra una malaltia que ja ha matat prop d'un milió de persones arreu del món

ALBERT VELASCO
@VELASC_ALBERTO

Professor d'Història de l'Art
Sobre el tema de Sixena, era previsible. Caldrà esperar al Suprem. Ara bé, arribat el moment, i si el Suprem també dona la raó a l'Aragó, m'agradarà veure quina companyia d'assegurances s'atrevirà a signar la pòlissa que cobreixi la manipulació, trasllat i instal·lació a Sixena

ALEXÀNDER GOLOVÍN
@ANDERSIVERA

Ponent de la Secció d'Estudis Polítics de l'Ateneu Barcelonès
Aquest any m'ha tocat matricular-me a Hebreu Bíblic. En general ja som pocs al grau, però en aquesta assignatura només en som dos. M'entristeix moltíssim

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Ordenació diaconal

La catedral de Sant Llorenç de Sant Feliu de Llobregat va acollir, el diumenge 11 d'octubre, l'ordenació diaconal de Samuel Gutiérrez i Xavier Montané. Aquests dos seminaristes, que conflueixen des de processos diferents, han rebut el diaconat dins el seu camí cap al presbiterat. Samuel Gutiérrez, que és periodista, va treballar a Catalunya Cristiana entre els anys 1999 i 2015. Això ha fet que la nostra programació hagi inclòs informacions sobre l'esdeveniment amb un especial afecte.

El divendres 9 d'octubre, a les 18.10 en el programa *El Mirador de l'actualitat*, en Samuel va parlar de la seva vocació. Va assegurar que vivia el moment «amb serena alegria, la que brolla de l'amor de Déu i de la crida a servir-lo». Igualment va recordar que «el diaconat representa un pas importantíssim, perquè el diaca és configurat en Crist servent», i va reconèixer que la crida va arribar «de manera sobtada però molt clara». Tot i que habitualment Ràdio Estel no pot oferir en directe les ordenacions diaconals i presbiterals, hem viscut aquesta última amb molta proximitat.

L'efemèride de la setmana

22 d'octubre del 1973:
mor el músic Pau Casals, català universal.

Zoom

EDUARD BRUFAU

El 10 d'octubre passat el papa Francesc va beatificar el jove Carlo Acutis, mort el 2006 amb només 15 anys i considerat un model d'evangelització per al segle XXI. El cos del noi, que està enterrat a Assís i exposat a la veneració dels fidels, es troba sorprenentment incorrupte i cada any atrau nombrosos pelegrins, sobretot joves.

MIRADA AL MÓN

Corredors humanitaris per als refugiats

La situació dels refugiats a les illes gregues és paradoxal. Han arribat a Europa després de perillous viatges fugint de la guerra i de situacions insostenibles, però malviuen atrapats en camps sense futur. Només al camp de Mória (illa de Lesbos), destruït per un incendi, hi ha més de 13 mil persones, de les quals quasi la meitat són menors.

El papa Francesc va visitar el camp de Mória el 16 d'abril del 2016. Commogut per la situació dels refugiats, els va deixar un missatge: «No perdeu l'esperança!» Subratllava

Els corredors humanitaris permeten l'entrada segura i legal dels refugiats

FRANCESC TORRALBA

Professor de la Fundació Blanquerna-URL

La crisi que patim i que es perllongarà durant temps ens ha revelat una lliçó que no podem desmar de la memòria: el populisme constitueix un insult a la intel·ligència, una fugida endavant, un narcòtic per a masses, però, en cap cas, la manera d'afrontar situacions crítiques.

Les dues últimes dècades, el populisme, amb totes les formes i expressions, ha crescut socialment i ha sumat nous adeptes. En temps de crisi estructural, és fàcil que es reproduïxi amb més rapidesa. Quan els sistemes fan fallida, quan tot s'ensorra i percebem l'alè del no-res, emergeix, amb més força, la necessitat d'un messià que aporti solucions miraculoses a problemes de gran envergadura.

«l'esperit de fraternitat, solidaritat i respecte per la dignitat humana» que ha caracteritzat la llarga història d'Europa i, adreçant-se als europeus, els demanava que hi responguessin com a «bons samaritans». En el viatge de tornada a Roma, el Papa es va emportar al Vaticà tres famílies sirianes que fugien de la guerra. Va començar un corredor humanitari des de Lesbos gràcies a la intervenció de l'Almoïneria Apostòlica i la Comunitat de Sant'Egidio.

Aquesta iniciativa no s'aturaria aquí. Es tractava d'un procés que el papa Francesc havia començat en la seva primera visita a Lampedusa tres anys abans. Com assenyala a *l'Evangelii gaudium*, es tracta de treballar a llarg termini i «ocupar-se d'iniciar processos més que no pas de posseir espais» (EG 223).

LA SAL DE LA TERRA

Crisi i neopopulisme

El neopopulisme es multiplicarà exponencialment els propers anys. Es disfressarà de patriotisme, de comunisme *new age*, d'ecologisme de tercera generació, de neoliberalisme compassiu, però tots aquests vestits només amaguen una realitat: el populisme no és la solució. Ningú, per astut i hàbil que sigui, té la solució de tots els problemes derivats de la crisi global.

La ciutadania ha de desenvolupar sistemes immunològics davant

Allò que la crisi ens ensenya és que és fonamental virar vers un altre paradigma: el de la complexitat

JAUME CASTRO

Responsable de la Comunitat de Sant'Egidio

L'acord firmat el 23 de setembre passat entre la Comunitat de Sant'Egidio i l'Estat italià per a l'entrada al país transalpí de 300 refugiats provinents de Grècia, concretament de l'illa de Lesbos, és un signe d'esperança i s'ha d'entendre en aquest procés. Es tracta d'una primera resposta italiana a la crida de la Unió Europea per a la reubicació dels refugiats de Lesbos i de les illes gregues. Els corredors humanitaris permeten l'entrada segura i legal dels refugiats i alhora impliquen la societat civil en l'acollida i la integració. Gràcies als corredors humanitaris que ja funcionen des del 2015, han arribat a Europa més de dos mil sis-cents refugiats provinents del Pròxim Orient i d'Àfrica. Cal continuar en d'altres països de la Unió Europea!

dels neopopulismes nacionals i internacionals que brotaran en aquesta dècada del segle XXI. Allò que la crisi ens ensenya és que és fonamental virar vers un altre paradigma: el de la complexitat.

El paradigma de la complexitat és un al·legat contra la lògica simplista. Consisteix a considerar tots els factors i variables que hi ha en joc, contemplar totes les conseqüències de les decisions abans d'executar-les. Consisteix a tenir l'audàcia d'explorar els efectes que aquestes decisions puguin tenir per als grups més vulnerables i tenir el valor de ser, si cal, impopular, assenyalant itineraris que no gaudeixin de l'acceptació de les masses, però que han de ser recorreguts per tal de trobar la millor solució.

UN NOU LLINDAR

Missioners per vocació

Aquesta nova encíclica vol activar la nostra caritat política i social com a veritable conversió a Jesús i a l'Evangelí

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

L'anunci de l'Evangelí té una dimensió global i es projecta sobre totes les nacions, sobre tots els pobles. Som convidats a dir-ho així amb les paraules del salmista: «Conteu a les nacions la seva glòria, conteu a tots els pobles els seus prodigis.» Podem fer-ho perquè nosaltres ja hem estat agraciats amb el contingut d'aquest anunci i n'estem contents de proclamar-ho als quatre vents, sense por i amb la ferma convicció que l'encàrrec de Jesús «aneu i prediqueu..., jo soc amb vosaltres cada dia fins a la fi del món» té més que mai la seva vigència i ens mereix tota la seva confiança.

D'aquesta globalitat de l'anunci que es projecta a tota la humanitat tenim l'exemple més recent amb el papa Francesc, el qual acaba de fer-nos el regal de la seva tercera encíclica *Fratelli tutti*, plena de la radicalitat social i ètica que neix de l'Evangelí, atenta al moment de malaltia pandèmica que el món pateix sense diferències de nivells econòmics, socials, ètnics o religiosos. El Papa, en aquests moments Francesc, considerat l'únic referent ètic universal, dona autèntica actualitat a l'Evangelí per respondre als reptes de més actualitat. No hi ha res de la vida humana en totes les seves vessants que sigui estrany al missatge que

Jesús ha dirigit i segueix dirigint a la humanitat. Moment oportú, aquest, perquè la veu del papa Francesc sigui ocasió de reflexió i pràctica per a la comunitat cristiana, per als cristians immersos en la realitat secular i per a tants homes i dones que, tot i no compartir unes mateixes creences, la seva bona voluntat els mou a incloure idèntics valors d'arrel evangèlica. Som convidats a endinsar-nos-hi i fer-ne difusió.

Tot seguidor de Jesús és «missioner per vocació». L'encíclica papal *Fratelli tutti* inspirada en sant Francesc d'Assís, manifesta aquesta vocació i es dirigeix a tothom. El que fa —com diu a l'inici— és «proposar una forma de vida amb sabor evangèlic», on declara «feliç a qui estima l'altre, tant al seu germà quan està lluny com quan està a prop d'ell». No podem callar de cap manera allò que ressona en el nostre cor com a Bona Notícia; callar-ho significaria que la fe per a nosaltres no té sentit ni viu la seva dimensió missionera. Que bé si l'ànim que ens infon el testimoni del papa Francesc amb la seva paraula i els seus constants gestos, ens porta a conèixer tot el contingut d'aquesta nova encíclica que vol activar la nostra caritat política i social com a veritable conversió a Jesús i a l'Evangelí.

Ningú no se salva sol, només ens podem salvar junts

**Claus per llegir «Fratelli tutti»,
la nova encíclica de Francesc**

Santiagorios88

El Papa ens demana un gest tan senzill com l'amabilitat.

El Papa parteix en el capítol primer i en altres llocs d'una forta denúncia que s'emmarca en un món especialment amenaçat

ABANS DE LLEGIR-LA

- Escrita en un moment de crisi de la humanitat. La fraternitat és un tema crucial en aquesta hora especialment crítica en què la pandèmia del coronavirus no ha fet més que radicalitzar la crisi social, econòmica, política i ecològica. Té to d'advertiment, com ja ho va ser la *Laudato Si*; a l'estil de la denúncia profètica que suposa una sotragada per a les consciències.
- Es tracta d'«una encíclica social» (n. 20). Un text que és eminentment pastoral. Recull, per posar forma i ordre, aportacions del papa Francesc sobre la dimensió social de la fe cristiana. «He volgut aplegar en aquesta encíclica moltes d'aquestes intervencions situant-les en un context més ampli de reflexió» (n. 5).

DUES FIGURES I UNA PARÀBOLA-ICONA

El Papa comença amb una al·lusió inspiradora en sant Francesc d'Assís de la qual pren el títol *Fratelli tutti*: «Parem atenció, germans tots, al Bon Pastor» (Admonicions 6,1). I es fixa

especialment en un moment de la seva vida en què visita el sultà Malik-al-Kamil. Aquest gest, realitzat en plenes croades, mostra un desig de fraternitat universal que reflecteix la intenció de l'encíclica.

L'altra figura serà Carles de Foucauld, i amb ella conclou el text. «Ell va anar orientant el seu somni d'una entrega total a Déu vers una identificació amb els últims, abandonats en la profunditat del desert africà (...) Volia ser, en definitiva, "el germà universal". Però només identificant-se amb els últims va esdevenir germà de tothom» (n. 287).

En el capítol segon proposa una paràbola-icona: el bon samarità (Lc 10,25-37). Expressa especialment la fraternitat oberta a «l'estrany en el camí». Hi desglossa els personatges: els saltejadors del camí, els que passen pel camí mirant a una altra banda, l'home ferit i finalment el foraster. «El samarità va ser qui es va fer pròxim al jueu ferit.

Per tal de fer-s'hi proper i present, va creuar totes les barreres culturals i històriques. La conclusió de Jesús és una demanda: "Ves-hi i fes el mateix"» (n. 81).

Sor Isaura / monestir de Pedralbes

LES DENÚNCIES DE FRANCESC

El Papa parteix en el capítol primer i en altres llocs d'una forta denúncia que s'emmarca en un món especialment amenaçat. Un atac contra la humanitat greu i de gran abast. Vegem algunes d'aquestes «ombres en un món tancat».

- «S'encenen conflictes anacrònics que es consideraven superats, resorgeixen nacionalismes tancats, exasperats, ressentits i agressius» (n. 11)
- «S'accentua també una pèrdua del sentit de la història que disgrega encara més» (n. 13)
- «Avui en molts països s'empra el mecanisme polític d'exasperar, exacerbar i polaritzar» (n. 15) «Pugna d'interessos que ens enfronta a tots contra tots» (n. 16)
- Descartament mundial: «Parts de la humanitat semblen sacrificables en benefici d'una selecció que afaforeix un sector humà digne de viure sense límits» (n. 18)
- «L'organització de les societats arreu del món encara és lluny de reflectir amb claredat que les do-

En la pregària final el papa Francesc situa el sentit cristià de la fraternitat

nes tenen exactament la mateixa dignitat i idèntics drets que els homes» (n. 23)

- «Hi ha milions de persones —infants, homes i dones de totes les edats— privades de la seva llibertat i obligades a viure en condicions semblants a l'esclavatge» (n. 24)
- «Tercera guerra mundial en etapes» (n. 23), «guerra mundial a trossos» (n. 259)
- La cultura de murs: «Hi ha pors ancestrals que no han estat superades pel desenvolupament tecnològic; és més, han sabut amagar-se i potenciar-se darrere de noves tecnologies» (n. 27)
- Es va creant un terreny fèrtil per a les màfies. «Perquè elles s'afirmen presentant-se com a "protectores" dels oblidats, moltes vegades a través de diverses ajudes, mentre persegueixen els seus interessos criminals» (n. 28)
- La pandèmia del Covid-19 i altres pandèmies. «Per això vaig dir que "la tempesta ens desemmascara la vulnerabilitat i deixa al descobert aquestes seguretats falses i supèrflues amb les quals havíem constru-

Geralt

«... les nostres agendes, projectes, rutines i prioritats» (n. 32)

- «Tant des d'alguns règims polítics populistes com des de plantejaments econòmics liberals, se sosté que cal evitar a qualsevol preu l'arribada de persones migrants» (n. 37)
- «Hi ha una altra manera de fer desaparèixer l'altre, que no apunta a països sinó a persones. És la pena de mort» (n. 263)
- La il·lusió de la comunicació. «Els mitjans de comunicació digitals poden exposar al risc de dependència, d'aïllament i de pèrdua progressiva de contacte amb la realitat concreta, obstaculitzant el desenvolupament de relacions interpersonals autèntiques (n. 43) i noves formes de colonització cultural» (n. 14)

VUIT TEMES DE FONTS

1) Teologia de la fraternitat

«Les pàgines següents no pretenen resumir la doctrina de l'amor fratern, sinó parar atenció en la seva dimensió universal, en la seva obertura a tothom» (n. 6). En la pregà-

L'encíclica demana «respostes indispensables» per als qui fugen de greus crisis humanitàries.

Davant de l'universalisme de la globalització i el tancament en privilegis dels grups i nacions, proposa un dinamisme en sortida

ria final el papa Francesc situa el sentit cristià de la fraternitat: «Déu nostre, Trinitat d'amor, / des de la força comunitària de la vostra intimitat divina / vesseu en nosaltres el riu de l'amor fratern.»

2) Antropologia de la fraternitat

Una de les constants del Papa és la insistència en la dimensió comunitària de l'antropologia cristiana davant dels reduccionismes individualistes. «Cadascú és plenament persona quan pertany a un poble, i alhora no hi ha veritable poble sense respecte al rostre de cada persona. Poble i persona són termes correlatius» (n. 182) «La parella i l'amic són per obrir el cor en cercles, per fer-nos capaços de sortir de nosaltres mateixos fins a acollir tothom» (n. 89). Això fonamentat alhora en una forta afirmació del valor i dignitat de la persona. «Percebre quant val un ésser humà, quant val una persona sempre i en qualsevol circumstància» (n. 106). «La persona humana (...) està naturalment oberta als vincles» (n. 111).

3) Fraternitat universal i amistat social

Aquesta és una de les qüestions centrals i recurrents que forma part del títol de l'encíclica. La tensió necessària entre el gust local i l'horitzó universal. Davant de l'universalisme de la globalització i el tancament en privilegis dels grups i nacions, proposa aquest dinamisme en sortida. «La fraternitat universal i l'amistat social dins de cada societat són dos pols inseparables i coessencials» (n. 142). Des d'aquí insisteix en el «sentiment de pertinença» (n. 230). «L'amor a la terra, al poble, als trets culturals propis. No puc trobar-me amb l'altre si no tinc un substrat on estigui ancorat i arrelat, perquè des d'allí puc acollir el do de l'altre i oferir-li quelcom veritable (...) Estic arrelat al meu poble i la seva cultura (...) El bé de l'univers requereix que cadascú protegeixi i estimi la seva terra» (n. 143). Alhora proposa: «Però no és possible ser local d'una manera sana sense una sincera i amable obertura a l'universal, sense deixar-se interpel·lar pel que passa arreu, sense deixar-se enriquir

per altres cultures o sense solidaritzar-se amb els drames dels altres pobles» (n. 146). «En tensió vers la comunió universal» (n. 95).

4) Amor personal i amor polític

La dimensió de la caritat social i política es ressalta en l'estela de la Doctrina Social de l'Església. «L'amor no únicament s'expressa en relacions íntimes i properes, sinó també en les "macro-relacions", com les relacions socials, econòmiques i polítiques» (n. 181). «A partir de l'"amor social" és possible avançar vers la civilització de l'amor a la qual tots podem sentir-nos convocats» (n. 183). Així, recull de Tomàs d'Aquino la diferència entre l'amor «elícit» vers les persones i pobles concrets i l'amor «imperat» vers institucions més sanes, justes i solidàries (n. 186). Per això cal una mística de la fraternitat que sigui capaç d'actuar institucionalment (n. 164-165).

Aquesta fraternitat suposa passar de ser socis a ser germans (inspirant-se en Paul Ricoeur): «Els que únicament són capaços de ser socis creen mons tancats» (n. 104), estan junts per «determinats interessos» (n. 102). Així, la llibertat i la igualtat no són suficients sense la fraternitat (n. 103-104). El do i l'exigència cristiana apunten a la fraternitat. «Jesús ens deia: "Tots vosaltres sou germans"» (n. 95).

5) L'acollida des dels últims

La fraternitat es construeix des dels últims. «Mentre el nostre sistema econòmic i social produeixi una sola víctima i hi hagi una sola persona descartada, no hi haurà la festa de la fraternitat universal» (n. 110). Aquesta fraternitat «inverteix a favor dels fràgils» (n. 108), ens fa «responsables de la fragilitat dels altres» i ens convida a la cura de l'altre i de les seves fragilitats (n. 114-115). «El servei sempre mira el rostre del germà, en toca la carn, en sent la proïmitat i fins i tot en alguns casos la "pateix" i cerca la promoció del germà» (n. 115). Aquest dinamisme suposa entrar en l'acollida. «El qui no viu en la gratuïtat fraterna, converteix la seva existència en un comerç ansiós, està sempre mesurant el que rep a canvi» (n. 140). «L'hospitalitat és una manera concreta de no pri-

La fraternitat, un dels temes de fons de «Fratelli tutti».

var-se d'aquest repte i d'aquest do que és l'encontre amb la humanitat més enllà del propi grup» (n. 90).

6) Cultura de l'encontre. Diàleg, pacte i consens

El papa Francesc insisteix en la novetat de la fraternitat com a encontre. Trencar els límits de les fronteres per enriquir-nos en la diversitat, la distinció, la diferència (n. 147). Així, proposa l'ofrena recíproca entre Orient i Occident (n. 136). En el diàleg dels diferents sempre neix una nova síntesi, un mestissatge (n. 148). Caldrà obrir espais per al diàleg. En aquest diàleg social «és possible arribar a algunes veritats elementals que han i hauran de ser sempre sostingudes. Acceptar que hi ha alguns valors permanents, encara que no sempre sigui fàcil reconèixer-los, atorga solidesa i estabilitat a una ètica social» (n. 211). Des d'aquí, «a partir d'aquest reconeixement fet cultura es fa possible la gestació d'un pacte social» (n. 218).

Una de les aportacions més significatives de l'encíclica és un seguit d'acotacions sobre els processos de reconciliació i de pau

Il ragazzo

7) La reconciliació entre germans

Una de les aportacions més significatives de l'encíclica és un seguit d'acotacions sobre els processos de reconciliació i de pau. «El perdó i la reconciliació són temes fortament accentuats en el cristianisme» (n. 237). Descriu el conflicte com a inevitable en la vida social (n. 240), que no anul·la la lluita per la justícia (n. 241), però sense alimentar la ira (n. 242). La superació exigeix la memòria del dolor i del bé. «Els que perdonen de debò no oblidin, però renunciïn a ser posseïts per aquesta mateixa força destructiva que els ha perjudicat» (n. 251).

8) La fraternitat que brolla de les religions

«Els creients pensem que sense una obertura al pare de tothom no hi haurà raons sòlides i estables per a la crida a la fraternitat. Estem convençuts que "només amb la consciència de fills que no són

orfes podem viure en pau entre nosaltres"» (n. 272).

PROPOSTES CONCRETES

- «Una reforma tant de l'Organització de les Nacions Unides com de les institucions econòmiques i financeres internacionals, perquè s'atorgui una concreció real al concepte de família de nacions» (n. 173)
- La importància de pactes i consensos (n. 220)
- «Encara és possible optar pel conreu de l'amabilitat» (n. 222)
- La memòria penitencial (n. 226-249)
- El protagonisme dels moviments populars (n. 169)
- «Avui és molt difícil sostenir els criteris racionals madurats en altres segles per parlar d'una possible "guerra justa". Mai més la guerra!» (n. 258)
- I amb els diners que es fan servir en armes i altres despeses militars, constituïm un Fons mundial (n. 262)
- «Lluitar no únicament per l'abolició de la pena de mort, legal o il·legal, en totes les seves formes, sinó també per millorar les condicions carceràries, en el respecte de la dignitat humana de les persones privades de llibertat. I això jo ho relaciono amb la cadena perpètua. [...] La cadena perpètua és una pena de mort oculta» (n. 268)
- Migrants. «Incrementar i simplificar la concessió de visats, adoptar programes de patrocini privat i comunitari...» (n. 130) «Legislació global per a les migracions» (n. 132)
- La participació social dels exclosos en la construcció d'un destí comú (n. 169)
- Reproposar la funció social de la propietat (n. 118-120). Subordinació de la propietat privada al destí universal dels béns (n. 123)
- Revisar el pagament del deute extern (n. 126)
- Els tres conceptes: «És possible anhelar un planeta que assegurí: terra, casa i feina per a tothom» (n. 127)
- Revisar el concepte de «preveniu» tant a la guerra (n. 258) com a la presó (n. 266)

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Calia aquesta encíclica

Oportuna i sempre oportuna la tercera encíclica del papa Francesc, *Fratelli tutti*. En podem trobar extractes, o llegir-la directament a la pàgina web del Vaticà en castellà, i dic i recomano: val la pena. Val la pena perquè està escrita per ser entesa i en sintonia amb l'Evangeli i amb el nostre temps (quin capítol primer tan afinat sobre el context actual). Sovint la doctrina social de l'Església queda en segon terme... potser perquè posa en qüestió les bases de la societat que hem construït.

L'encíclica va ser signada pel papa Francesc el dia 3 d'octubre davant la tomba de sant Francesc d'Assís, en el seu primer viatge fora de Roma des dels inicis de la pandèmia. Però no és només l'esperit de sant Francesc d'Assís qui inspira aquesta encíclica, sinó que també la conversa amb l'imam Ahmad al-Tayyeb i amb d'altres individus no catòlics com Martin Luther King, Desmond Tutu o Mahatma Gandhi... Fraternitat amb el germà sol i la germana lluna, però també amb el germà musulmà, germà hindú... Germans tots. L'encíclica ha dut una certa polèmica, com sempre de polèmica tot allò que qüestiona l'ordre establert, algunes ideologies polítiques o econòmiques que sotmeten l'ésser humà a l'estructura o el converteixen en objectes unidimensionals. El papa Francesc toca l'economia, la política, la pena de mort... Tot temes sensibles que demanen una reflexió des del pensament social de l'Església. Tenim una lectura obligatòria aquests dies.

JORDI SÀNCHEZ

@Servizio Fotografico Vaticano

Regal i raig de llum per al món

La cripta de la basílica d'Assís, on hi ha la tomba de sant Francesc, va ser el lloc escollit pel Papa per celebrar-hi l'eucaristia i firmar la seva tercera encíclica.

FRA BERNAT FOLCRÀ
Corresponsal a Roma

En aquests moments d'angoixa i de crisi mundial, l'encíclica *Fratelli tutti* és un regal veritable per a una humanitat amenaçada per la pandèmia del Covid-19, però també pel virus de la soledat, de l'egoisme, de la manca de fraternitat.

Fratelli tutti complementa l'anterior encíclica sobre la cura de la creació, *Laudato Si*. La cura de la creació i del proïsme són els dos camins que condueixen al Pare comú de tots i a la felicitat veritable. *Fratelli tutti* ens exhorta a ser com el bon samarità, a repensar els nostres estils de vida, a sembrar la cultura de la fraternitat, on un no es limita a estimar les persones que té més a prop, sinó que un estima també les persones que té més lluny. La cultura de la fraternitat busca substituir aquells paradigmes que són només pragmàtics i fa una crida a negociar a favor de la pau i la responsabilitat individual i col·lectiva.

La presentació als mitjans de l'encíclica va comptar amb la participació de Mohamed Mahmoud Abdel Salam, secretari general de l'Alt Comitè per a la Fraternitat Humana: «Aquesta encíclica és forta i plena de coratge, és un raig de llum per a tot el món. Ser homes i dones de fe és ser persones a favor de la unió de les energies religioses.»

La professora Anna Rowlands, docent a la Universitat de Durham (Regne Unit), també va ser present a la roda de premsa. La seva intervenció va subratllar que l'encíclica fa una reflexió sobre

l'acció. Ella afirma que la saviesa és difícil de trobar... perquè el mòbil ens allunya de la reflexió, d'allò essencial. A partir de l'encíclica tots hem d'actuar amb la concreció del bon samarità.

Un altre dels ponents va ser Andrea Riccardi, fundador de la Comunitat de Sant'Egidio, que va parlar sobre la forta denúncia de la guerra que fa l'encíclica. Per abandonar la cultura de la guerra i crear una pedagogia de la pau fa falta saber escoltar el testimoni de la història, que ensenya com cada guerra «sempre deixa el món pitjor, mai millor». La guerra a trossos, com l'anomena el Papa, «mostra la manca de visió del nostre món globalitzat, que rebutja un gran somni de pau».

A *Fratelli tutti* el Papa proposa al nostre món tornar a somniar el somni dels grans ideals, sobretot el de la pau. En aquest sentit, el cardenal Miguel Ángel Ayuso, president del Consell Pontifici per al Diàleg Interreligiós, va subratllar la importància del capítol vuitè de l'encíclica: «Les religions al servei de la fraternitat al món.» Per al purpurat, la veritat existencial de l'encíclica és que tots som germans i germanes. L'ideal de la fraternitat ha d'estar present en el debat públic, on pugui expressar-se la veu de les diferents religions i dels creients. La seva presència és fonamental perquè valors intrínsecament religiosos, com els de la misericòrdia, la reconciliació i la fraternitat, puguin prestar un servei efectiu en l'edificació del bé comú.

«Fratelli tutti» complementa l'anterior encíclica sobre la cura de la creació, «Laudato Si»

Vida eclesial

Aquesta setmana coneixem el nou bisbe auxiliar de Barcelona, Javier Vilanova, celebrem els 25 anys de l'INSAF de Tarragona i ens fem presents en l'inici de curs dels Seminaris catalans

Barcelona

Javier Vilanova, capellà de Tortosa, nou bisbe auxiliar de Barcelona

«La Misericòrdia, la porto al cor»

CARME MUNTÉ
Barcelona

«Gran mossèn i gran persona! Gran tasca realitzada a les parròquies i amb el jovent!» El de la Cinta Accensi, de Tortosa, ha estat només un dels comentaris que s'han explicat a les xarxes socials quan hem publicat la notícia del nomenament d'un nou bisbe auxiliar de Barcelona en la persona del capellà de Tortosa Javier Vilanova, fins ara rector del Pinell de Brai (Terra Alta) i responsable del Seminari Major Interdiocesà. Bona mostra de l'estil pastoral d'un sacerdot nascut el 1973 a la Fatarella (Terra Alta) que es defineix com un «humil treballador de la vinya del Senyor» que desitja «trobar els cors de les persones i estar a prop seu».

Després de ser ordenat sacerdot l'any 1998, ha estat rector de nombroses parròquies de la diòcesi de Tortosa, on també ha ocupat els càrrecs de delegat per a la Catequesi i per a la Pastoral Vocacional; rector del Seminari; membre del Col·legi de consultors i del Consell Presbiteral. L'any 2016 va arribar a Barcelona en ser nomenat director espiritual del Seminari Major Interdiocesà, la institució on es formen els seminaristes de totes les diòcesis catalanes tret de Barcelona, Terrassa i Sant Feliu de Llobregat. Dos anys més tard, el 2018, en seria nomenat rector.

La diòcesi de Barcelona, per tant, no li és desconeguda. Tal com ell mateix va explicar en la roda de premsa en què es va fer públic el nomenament, aquests cinc anys a Barcelona li han permès treballar en àmbits pastorals com la formació de sacerdots, la catequesi, l'acompanyament de les famílies (és consiliari d'un grup dels Equips de la Mare de Déu) i el món de la marginació.

En una entrevista a Ràdio Es-

Javier Vilanova, amb el cardenal Omella i els bisbes auxiliars Sergi Gordo i Antoni Vadell.

tel, Mn. Vilanova ha manifestat que els joves també són una preferència pastoral: «Déu m'ha fet el do d'apropar-me moltíssim a la joventut i veig que hem d'estar amb ells, caminar amb ells, sempre fer un pas endavant per buscar-los. Estic convençut que si senten el missatge de l'Església de forma directa, si hi ha veus de pastors, de laics, de famílies que els parlen de Déu, el nostre missatge captiva i serà un revulsiu per al seu cor. De fet, tinc experiències de joves molt allunyats de Déu que han redescobert el sentit de la seua vida trobant-se amb Jesucrist ja que algú els l'ha fet present.»

També ha explicat que el seu lema episcopal girarà al voltant de la misericòrdia: «A la meua vida sempre m'ha acompanyat molt la Verge de Misericòrdia, la Misericòrdia de Déu. Soc missioner de la Misericòrdia i és un tema que porto molt al cor. El meu goig és poder fer arribar a les persones aquesta misericòrdia, aquest amor etern, infinit, que Déu nos té.»

Conscient del gran treball pastoral que exigeix una diòcesi d'enormes dimensions com Barcelona, Mn. Vilanova està «obert a tot el que faci falta» i ha remarcat que està «al servei de tota l'arxidiòcesi de Barcelona, del que el Senyor cardenal i els companys bisbes,

«L'actitud és poder servir en tot lo que puga, en tot lo que porto en mi i que Déu m'ha donat»

Agustí Codinach

com a equip de treball que formem, puguin necessitar». «La idea —ha explicat a Ràdio Estel— és que em situï a la diòcesi, que conegui totes les realitats i després ja s'anirà veient on puc servir més en concret. L'actitud és poder servir en tot lo que puga, en tot lo que porto en mi i que Déu m'ha donat.»

Mn. Javier Vilanova s'integrarà a l'equip episcopal de Barcelona, encapçalat pel cardenal Joan Josep Omella i format pels també bisbes auxiliars Sergi Gordo i Antoni Vadell. La data probable d'ordenació serà el diumenge 22 de novembre.

En la roda de premsa, celebrada el 6 d'octubre al l'arquebisbat de Barcelona, el cardenal Joan Josep Omella va dir que, en ser escollit president de la Conferència Episcopal Espanyola, va enviar una carta al papa Francesc demanant-li un nou bisbe auxiliar. «Barcelona necessita avançar», va explicitar l'arquebisbe, que ha de repartir les seves altes responsabilitats entre Barcelona, Madrid i Roma.

De Tortosa a Barcelona

VÍCTOR-MANUEL CARDONA

Delegat de Mitjans de Comunicació Social del bisbat de Tortosa

La meua estreta relació amb Mons. Javier Vilanova, recentment nomenat bisbe auxiliar de Barcelona, amic i company al Seminari i en el presbiteri, me porta davant el teclat més com un honor i un goig que no per al compliment d'un encàrrec que m'han traslladat.

Encara que uns anys més major que ell, vàrem coincidir al Seminari. Allí va iniciar-se la nostra amistat. La pregària, l'estudi, la formació, els projectes pastorals... en definitiva, el compartir la mateixa crida del Senyor: la il·lusió de ser sacerdots de Crist. A més, d'haver estat batejats pel mateix mossèn.

Sempre es va mostrar un noi humil, discret, agradable, bon company, gran amic, servicial, atent i disposat a posar al servei de la comunitat el que tenia i podia. El seu bon humor i la capacitat de festa el portaven a viure amb alegria les llargues jornades del Seminari, el seu riure davant una situació graciosa...

es contagiava. Però tot això mai no el va fer baixar del seu to de gravetat i de seriositat que en tot moment vivia des d'una perspectiva de fe i treball que havia après dels seus pares, a la seva casa, a la Fatarella.

L'ordenació sacerdotal de tots dos i les missions confiades a cadascun ens va portar a desenvolupar en diferents àmbits i situacions tasques ministerials que van apaivagar la relació, però no pas l'amistat. Però en ser nomenat rector de la meua parròquia natal, Forcall, van créixer i millorar tant els nostres llaços com la familiaritat. Amb goig la meua mare preparava el sopar el dia que anàvem al poble perquè ell també pogués venir a compartir taula, conversa i companyia. Mai no va faltar en ell el detall de l'obsequi, de l'agraïment, de la correspondència que naixia no d'un deure sinó d'una amistat i d'una unió en el servei a Crist i a la seva Església. I quan el meu pare va emmalaltir, ell va ser el primer de venir, estar i acompanyar.

Després ja va anar a Tortosa com a rector del Seminari, ajudant en les tasques pastorals de les parròquies

i en diferents delegacions diocesanes. Quantes anècdotes contaria! Deixeu que no acabi sense abans contar-ne una: havíem acabat els dies de la Festa Major, dedicats a la Mare de Déu de la Consolació i sant Víctor. Dies feixucs de celebracions i activitats, a més de les celebracions a les parròquies del costat. Jo entrava a casa tornant d'una visita. A ell el vaig trobar amb una gran bossa sortint d'una casa: portava la relíquia de sant Víctor a tots els malalts del poble!

Sí, home infatigable i generós, treballador i engrescat, preocupat pels joves i pels malalts, per les vocacions sacerdotals i per la santetat, pels necessitats i els empresonats. Home bo i fidel, bon sacerdot, al qui se li ha demanat una nova missió, per a la qual l'encomanem al Senyor per la intercessió de la Mare de Déu de la Misericòrdia al recer de la que ell va nàixer, ha crescut i viscut tants anys.

Per molts anys, Javier! Que el teu servei a l'Església barcelonina i tots els altres que et puguin demanar siguin fructífers amb la gràcia del Senyor.

Tarragona

Andreu Muñoz, primer laic a dirigir la institució acadèmica

25è aniversari de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós

JOAN BORONAT
Tarragona

En el present curs, l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós de Tarragona (INSAF) celebrarà el 25è aniversari de la seva creació. L'acte acadèmic d'inici de la commemoració serà el 4 de juny del 2021. Aquesta institució acadèmica de l'arquebisbat de Tarragona ofereix els estudis superiors en Ciències Religioses. La seva titulació eclesiàstica (Batxillerat i Llicenciatura) és equivalent i homologable al títol universitari oficial de Graduat o Graduada en Ciències Religioses.

La institució és hereva de la tradició d'estudis teològics universitaris que va ser iniciada l'any 1572 amb la *Universitas Tarraconensis*, fundada pel cardenal Gaspar Cervantes, i continuada en el segle XIX amb la Universitat Pontifícia de Tarragona. L'INSAF va néixer de la transformació de l'Institut de Teologia de l'arquebisbat, erigit l'any 1977.

L'efemèride coincidirà amb una novetat rellevant: per primera vegada un laic ha estat nomenat per dirigir l'INSAF. La responsabilitat ha recaigut en la persona del doctor Andreu Muñoz Melgar, per designi del cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona i gran canceller de l'Ateneu Universitari Sant Pacià, amb el vistiplau de l'arquebisbe de Tarragona, Joan Planellas.

Diàleg ciència i fe

Per al nou director, que fa més de dues dècades que imparteix en aquest centre les matèries d'Història de l'Església i Arqueologia Cris-

tiana, l'INSAF ha de ser «un instrument de formació, una plataforma d'investigació i ha de promoure el diàleg ciència i fe entre Església i societat».

Muñoz aposta també per un major apropament i col·laboració amb tot el món universitari i particularment del territori. Apunta que, pel caràcter transversal dels seus estudis, l'alumnat rep una bona formació integral i polièdrica al voltant del fenomen religiós a la llum de l'humanisme cristià.

El curs, que ja ha començat, s'inaugurarà oficialment el 22 d'octubre, amb la lliçó inaugural que dictarà la doctora Cristina Godoy, professora d'Arqueologia Cristiana de la Facultat Antoni Gaudí de Barcelona, sota l'enunciat *Els escenaris de la vida de sant Jeroni: de Roma a Terra Santa*.

ANDREU MUÑOZ
«L'INSAF ha de ser un instrument de formació, una plataforma d'investigació i ha de promoure el diàleg ciència i fe entre Església i societat»

Foto: Inauguració del curs anterior de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós de Tarragona.

En el marc de la programació extraordinària cal esmentar que el mes de maig del 2021, dins de la commemoració dels 700 anys de l'arribada de la relíquia de santa Tecla a l'arxidiòcesi, l'INSAF proposarà un concurs monogràfic i de caràcter transversal sobre santa Tecla en coordinació amb la Delegació diocesana de Cultura i Ensenyament. També, entre el 9 i 11 de juny, l'institut acollirà la prestigiosa *Trobada de professors de Teologia Fonamental*.

A més de les matèries pròpies del currículum, també s'imparteixen cursos de formació permanent del professorat que són reconeguts pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, així com cursos destinats a la formació d'adults i cursos bíblics d'estiu coorganitzats amb l'Associ-

ció Bíblica de Catalunya. Andreu Muñoz subratlla que per al present curs «s'ha previst impulsar un pla especial per potenciar aquesta formació del professorat, amb diversitat de matèries». Entre les novetats, el flamant director assenjala l'oferiment d'algunes assignatures de forma telemàtica com una matèria optativa, on les sessions s'alternaran de manera presencial física i telemàtica.

I, des d'aquesta perspectiva, cal indicar que l'INSAF està preparat davant la contingència del Covid-19. Els estudis es podran cursar amb garanties. Tot i que les classes majoritàriament són presencials, com és preceptiu, s'activaran els mecanismes necessaris per seguir totes les sessions telemàticament davant d'un hipotètic cas de confinament.

Noves incorporacions i gran diversitat als Seminaris de Catalunya

Un curs ple de novetats

MACIÀ GRAU
Barcelona

El mes de setembre passat, els Seminaris catalans van donar el tret de sortida al curs 2020-2021, tristament marcat per la presència del Covid-19, que com a tots els centres del país ha obligat a prendre una sèrie de mesures que van des del control de la temperatura fins a la separació a les aules i menjadors.

A banda d'això, els rectors dels tres seminaris afronten el nou curs amb esperança i satisfets per les noves incorporacions, que demostren que la pastoral vocacional segueix viva a les nostres diòcesis.

El Seminari Conciliar de Barcelona estrena rector i directors espirituals

El Seminari Conciliar de Barcelona és el que ha començat amb més novetats, ja que a més dels vuit nous ingressos que hi ha hagut també s'ha produït una renovació en la direcció. Substituint Mn. Felip-Juli Rodríguez, Mn. Salvador Bacardit és el nou rector del Seminari, acompanyat pels directors espirituals Mn. Pere Montagut i el jesuïta Javier Rodríguez. A l'equip s'hi sumen els dos formadors que ja hi havia anteriorment: Mn. David Álvarez i Mn. Bernat Gimeno.

Les noves incorporacions han aportat una gran diversitat de les realitats eclesials de les diòcesis de Barcelona i Sant Feliu, com explica Mn. Bacardit: «Tenim vuit seminaristes que són representatius de les diferents realitats diocesanes. N'hi ha quatre que venen de parròquies, un que ve de l'obra [Opus Dei], un de procedent del grup neocatecumenal, un altre de Comunió i Alliberament, i un altre de la Renovació Carismàtica.» Les seves edats també són molt variades, ja que van des dels 19 anys el més jove, fins als 40.

El mateix rector del Seminari Conciliar exposa que, tot i les dificultats, han començat el nou curs amb el millor ànim possible: «Crec que el que ens convé a tots és que al Seminari hi hagi bon ambient, entre els mateixos seminaristes, en col·laboració amb l'equip, i també amb tota l'Església diocesana. Si hi ha bon

ambient, això ens pot ajudar a tots, incloent-hi la pastoral vocacional, ja que pot tenir una repercussió en possibles nous candidats i joves que s'ho plantejgen». En aquest sentit, Mn. Bacardit té clar que el bon ambient és clau per aconseguir noves vocacions futures: «És important que tots aquests adolescents i joves que estan interessats a anar cultivant la seva inquietud vocacional vegin el bon ambient que es viu al Seminari.»

Per tal de donar la benvinguda als nous seminaristes i al nou equip, al Seminari Conciliar es va fer una missa de relleu del rector i un sopar de germanor, en el qual van participar el cardenal Joan Josep Omella amb els seus bisbes

El Seminari Conciliar de Barcelona va iniciar el nou curs presidit pel cardenal Joan Josep Omella i el bisbe de Sant Feliu, Agustí Cortés.

SALVADOR BACARDIT

«Ens convé a tots que al Seminari hi hagi bon ambient, entre els mateixos seminaristes, en col·laboració amb l'equip, i també amb tota l'Església diocesana»

auxiliars, juntament amb el bisbe de Sant Feliu, Agustí Cortés.

Canvi obligat al Seminari Interdiocesà i tres nous seminaristes a Terrassa

Els seminaristes del Seminari Major Interdiocesà de Catalunya van començar el nou curs el 9 de setembre amb una convivència al santuari de la Mare de Déu de Loreto, on van passar tres dies acompanyats per Mons. Joan Enric Vives, arquebisbe d'Urgell i bisbe delegat per al SMI; el fins aleshores rector, Mn. Javier Vilanova; el vicerector, Mn. Gabriel Casanovas, i el director espiritual Mn. Jaume Gené. Els més de vint seminaristes que van assistir-hi ho van fer sense saber que es produiria un canvi en la direcció del Seminari, provocat pel nomenament de Mn. Javier Vilanova com a bisbe auxiliar de la diòcesi de Barcelona.

Aquest ha estat sense cap mena de dubte el canvi més destacat al Seminari Interdiocesà, que el 14 de setembre va començar el curs amb cinc noves vocacions, comptant amb els que dins l'etapa pastoral ja conviuen a les parròquies on han estat enviats, en espera i preparació de les ordenacions presbiterals. Per començar aquesta nova etapa, els seminaristes van participar en un recés juntament amb l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Joan Planellas, que posteriorment va presidir les Vespres i l'Eucaristia a la catedral de Tarragona. Posteriorment, el canonge Mn. Norbert Miracle els va oferir una detallada visita guiada a la catedral.

Pel que fa al Seminari de Terrassa, el 16 de setembre va iniciar el nou curs amb tres nous seminaristes, que van rebre la benvinguda del equip de formadors i Mons. Salvador Cristau en l'habitual visita d'inici de curs al santuari de la Salut. D'aquesta manera, com fan cada any els seminaristes, es van posar sota la protecció de la Mare de Déu, patrona de la diòcesi.

Cal recordar que el diumenge 18 d'octubre tindrà lloc d'ordenació de quatre nous preveres a la catedral del Sant Esperit de Terrassa.

SABER ESCOLTAR

Torni demà

L'escriptor romàntic Mariano José de Larra (1809-1837) té una obra literària notable. Va escriure un article titulat «*Vuelva usted mañana*», on descriu les dificultats que un francès va tenir per arreglar uns assumptes del seu interès: pensava resoldre els seus afers en quinze dies, però va tardar quinze mesos. Els funcionaris espanyols solien dir-li: torni demà.

Un funcionari és una persona que desenvolupa una tasca pública. Les seves competències són molt determinades i la seva missió és solucionar els problemes dels ciutadans. Larra reflecteix la peresa i la burocràcia que manifesta el «torni demà». La gent, en general, tem els funcionaris, fins i tot, hi ha persones que tenen por quan els necessiten.

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Em sento així a l'Església. No divertidament, però sí feliçment. Cada matí dic al Senyor: «Moltes gràcies, Déu meu.» M'agrada escoltar-me a mi mateix quan el vull glorificar.

Celebro missa a la meua petita església, imatge i símbol de l'Església que m'accepta, la que em dol, en la qual visc plenament i seriosament feliç.

Estic temptat, com tants d'altres, de fondre'm en el desànim, però Déu no m'abandona. Una prova és que em proporciona, sense buscar-ho, profetes que m'insuflen esperança. Un dia em van convidar a trobar-me amb Mons. Hélder Câmara. L'elegància espiritual dels que l'envoltaven em va instar a quedar-me al seu costat. No tenia previst fer-li cap pregunta, però va ser ell qui, dirigit-se a mi amb afecte,

La literatura, reflex del tarannà de molts, els presenta com a persones que responen amb el: «Torni demà.» Tenen, sovint falsament, una determinada mala fama.

No obstant això, vull referir-me a un assumpte de tipus religiós. La Maria, que aquest any ha acabat la carrera de Medicina, m'explicava que alguns predicadors deien que els cristians no som uns funcionaris. Molts són catòlics i s'esforcen per ser virtuoses i acollidors. Ella entenia que es referien als mals funcionaris. I això la molestava, perquè n'hi ha que atenen amablement. D'altra banda, no li agradava aquesta denominació aplicada als homes i dones de fe.

Els cristians, de vegades, som un xic frívols en la fe, és a dir, poc fidels

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

a l'Evangeli i a l'Església. En les celebracions eclesiaístiques, demanem el perdó dels pecats. Som dèbils i sants alhora i ens hem d'esmenar de les nostres culpes, però no som funcionaris de la fe. Els predicadors haurien d'eliminar el mot *funcionari*. A fi de comptes, sant Mateu va deixar de ser funcionari i va seguir Jesús. Els criats de les paràboles de l'Evangeli van ser bons administradors. Ningú no hauria de poder establir cap relació entre els mals funcionaris i els que, malgrat la seva petitesa o mandra, haurien de ser millors cristians.

Sant Mateu va deixar de ser funcionari i va seguir Jesús

A PROPÒSIT DE...

Seriosament feliç

em va dir: «No et desanimis, l'Església no ha estat mai millor del que està ara. Hi ha més màrtirs que en temps romans.» En una barreja de portuguès, d'italià i d'espanyol, no sé què més em va dir. Va ser suficient. Posteriorment, ho he sentit del papa Benet XVI. Avui és judici comú d'historiadors. Un altre dia ja parlaré d'altres testimonis que enrobusteixen. Els màrtirs són les flors de l'Església.

Afegiu-hi els contemplatius: mentre hi hagi carmelites, cartoixans, trapencs i germanets i germa-

Estic temptat, com tants d'altres, de fondre'm en el desànim, però Déu no m'abandona

netes de Jesús, o de l'Anyell i tants d'altres, la Gràcia circularà fluida.

I de caritat? Doncs, no n'hi falta. Des de Càritas fins al Cottolengo i tantes comunitats que acullen altres incapacitats.

Avui patim crisis d'adolescència espiritual. És fase de dolor, però també de creixement velat. No hi manquen missioners, testimonis del desig que a altres els arribi la salvació. N'hi ha que creuen que vivim una tardor grisa, però no falten els nous moviments, els decidits a no impedir, més aviat a facilitar, que l'Esperit impulsi honradament i que brollin nous plançons de vida i Gràcia.

Podem comptar edificis i clergues, però no sants. Ells enriqueixen l'Església. M'enriqueixen a mi, per això dic que soc seriosament feliç.

SIGNES D'AVUI

Els escacs del papa Francesc

El papa Francesc va firmar la seva tercera encíclica *Fratelli tutti* [Germans tots] el 3 d'octubre a Assís, després de celebrar l'eucaristia. L'endemà, festivitat de Sant Francesc, es va procedir a publicar-la en vuit idiomes al web del Vaticà. El títol reproduïx una frase del *Poverello* d'Assís. El tema, recollit al subtítol, tracta sobre la fraternitat i l'amistat social. No es tracta d'un fet aïllat. Cal rellegir aquesta encíclica enllaçada amb l'anterior, la *Laudato Si*. La vinculació franciscana és evident.

Per interpretar els discursos i els escrits del Papa actual cal llegir-los simultàniament en dues claus: el document en ell mateix i en el conjunt de l'aportació global de Francesc. Em vaig adonar que les seves intervencions tenien un

fil conductor, moltes vegades imperceptible, en veure els discursos a la Cúria Romana amb motiu de les felicitacions nadalenes que fa cada any pocs dies abans de la Nativitat. Va començar el 2013 parlant de la professionalitat i el servei, complementats per la santedat de vida. L'any següent, de quinze mals curials. Posteriorment, va exposar dotze antibiòtics curials. Per entrar al 2016, una guia de la reforma de la cúria cap endins amb dotze propostes. El 2017, la reforma de la cúria cap enfora... Cada discurs tenia una entitat pròpia, però que interessant

El Papa, quan mou una peça, pensa en diferents jugades avançades

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

que és llegir-los encadenats, un darrere l'altre. Així es descobreix el fil conductor. El papa Francesc, com passa amb els escacs, quan mou una peça pensa en diferents jugades avançades. L'encíclica *Fratelli tutti* té entitat pròpia, però l'abast va més enllà del seu contingut. Cal veure-la en certa manera com un desplegament en profunditat de la *Laudato Si*. Sant Francesc d'Assís vivia la fraternitat no només amb les persones, sinó també amb els animals i amb la natura. També cal llegir-la en el context del seu breu, però estimulador, document *Un pla per ressuscitar*, sorgit amb motiu de la pandèmia. Sense la fraternitat i l'amistat social, el compromís ecològic i la lluita contra el coronavirus estan condemnats al fracàs. Cal una implicació de tots a fons.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Estar sempre atents als «signes dels temps» és una de les crides que Jesús fa als seus deixebles. Avui és un d'aquests moments clau per viure atents a aquests signes. I els tenim molt a l'abast. Només hem d'obrir els ulls per veure'ls.

Sovint, les institucions humanistes ens donen lliçons i hem de saber aprofitar-les amb humilitat i esperit de servei i col·laboració.

Des d'Òmnium se'ns engresca per contribuir en una de les campanyes més humanistes i solidàries que han sortit d'ençà que la pandèmia ha canviat la vida de molts dels nostres veïns i conciutadans. Aquest és el seu missatge:

«Les vacances s'han acabat per a molts de nosaltres però molta gent no pot tornar a la feina perquè ja no en té.

»Centenars de famílies a Ciutat

FINESTRA A LA VIDA

La campanya «Suma pel Raval»

Vella s'han quedat sense ingressos i les administracions no han resolt encara de manera satisfactòria aquesta situació.

»Per això, des d'Òmnium Ciutat Vella continuem participant en la campanya #sumapelraval, una iniciativa impulsada per diverses organitzacions del barri sota el paraigua de la Fundació Tot Raval, per fer costat a les iniciatives de suport veïnal del districte.

»Si ho vols, pots fer una aportació econòmica des d'aquesta web: www.sumapelraval.org.

»També continuem en la plataforma #Emergència a Ciutat Vella per tal de reclamar a les administracions solucions als greus problemes de pobresa que patim.»

Les dues mans que poden fer més suportable la situació per a tantes persones que han quedat desemparades en aquesta crisi so-

cial a causa del Covid-19 són l'Administració i la ciutadania. Si de la primera no tenim més responsabilitat que la de demanar i denunciar si és necessari, de la segona, tots en som responsables.

Tots, des de les nostres possibilitats, hem de ajudar a sortir d'aquesta situació en la qual vivim immersos. Cada dia, els informatius van plens de les angoixes de molta gent que ha quedat tocada amb aquesta pandèmia. La de «Suma pel Raval» n'és una, però n'hi ha moltes més. «Qui tingui orelles, que escolti», podrà sentir veus des de molts racons de les nostres ciutats. I des de diferents grups i institucions.

Tots, des de les nostres possibilitats, hem de ajudar a sortir d'aquesta situació

**Esteve Camps, president-delegat de la Junta
Constructora de la Sagrada Família**

«Celebrem el
desè aniversari
de la dedicació
amb alegria
i optimisme»

ve Camps era el responsable de la seguretat de la celebració per part de l'arquebisbat de Barcelona. Des del 2011 és el president-delegat de la Junta Constructora de la Sagrada Família.

La celebració del desè aniversari és una mica agredolça, tenint en compte les circumstàncies actuals?

Cada any es fa una missa solemne per commemorar l'aniversari de la dedicació. Enguany, si bé d'una banda tenim una gran notícia com és la beatificació de Joan Roig i Diggles, de l'altra, tenim la tristesa que ens limitaran la capacitat de la basílica d'acord amb les directrius sanitàries de la Generalitat. Serà, per tant, un desè aniversari atípic, però alhora viscut amb molta satisfacció i alegria perquè al llarg de deu anys hem avançat molt. A diferència de la celebració del 2010, deu anys després tenim completats tots els vitralls de Joan Vila-Grau; la llum que entra a la basílica no té res a veure amb la d'aleshores. Tenim la façana de la Passió acabada. Només ens falten 25 metres per enllestir la torre de la Mare de Déu. Per tant, malgrat les circumstàncies actuals, celebrem el desè aniversari amb alegria i optimisme.

Han passat de 100 a 17 milions de pressupost a causa de la patacada del turisme. És moment de posar en marxa una mena de capta posada al dia?

No es tracta de fer una capta, sinó d'apel·lar a la sensibilització dels ciutadans i dels admiradors de Gaudí que volen col·laborar a fer realitat el temple. Nosaltres no hem deixat mai de recordar que es tracta d'un temple expiatori i que, com a tal, no rep cap mena de subvenció i només pot ser finançat amb donatius. A la basílica sempre hi ha hagut una bústia per dipositar-hi els donatius, que també hem incentivat a través de la pàgina web i de la revista *Temple*. Amb tot, potser darrerament aquesta possibilitat de fer donatius ha passat una mica desapercibuda i és hora de donar-li una nova empena. Properament presentarem al Patronat un pla d'acció que ens agradaria posar en marxa a finals d'any.

La xifra dels turistes ha caigut dràsticament. Per contra, la Sagrada Família s'ha obert més que mai als barcelonins amb diverses

El proper 7 de novembre es commemora el desè aniversari d'una fita històrica: Benet XVI va dedicar al culte la basílica de la Sagrada Família. Les imatges del bosc espiritual somiat per Antoni Gaudí, la seva catequesi en pedra, van traspasar fronteres, i a partir d'aleshores les visites al temple es van incrementar en un 60%. El proper 2026, coincidint amb el centenari de la mort de l'arquitecte, ens preparàvem per viure un altre fet històric: l'acabament de la part constructiva del temple. El Covid-19 ha trastocat tots els plans, però no ha minvat la il·lusió de la Junta Constructora de la Sagrada Família per portar a terme un edifici únic al món. El 2010 Este-

«Serà un desè aniversari atípic, però alhora viscut amb molta satisfacció i alegria perquè al llarg de deu anys hem avançat molt»

iniciatives com l'Hora Barcelona o l'homenatge a col·lectius i entitats que han lluitat a primera línia contra la pandèmia. És important que la gent de Barcelona descobreixi o redescobreixi el temple?

Amb tristesa li he de dir que la Sagrada Família és la desconeguda de Barcelona. Precisament per això, coincidint amb la pandèmia, hem posat en marxa la campanya Hora Barcelona, que permet que la gent de la ciutat visiti la basílica de forma gratuïta els dissabtes i diumenges a la tarda, fins al desembre. En aquest moment portem 48.000 visites entre l'Hora Barcelona i les jornades d'homenatge als col·lectius professionals que han lluitat a primera línia contra la pandèmia. La participació ha estat importantíssima. La gent surt de la visita contenta i satisfeta, cosa que vol dir que desconeixien la Sagrada Família. Va ser amb motiu de les negociacions amb l'Ajuntament de Barcelona per regularitzar la llicència d'obres que es va posar de manifest que la ciutat vivia una mica d'esquena a la Sagrada Família.

De fet, des de l'Ajuntament van començar les negociacions dient que la Sagrada Família era una església, i les van acabar reconeixent que és la icona de Barcelona. Per tant, l'acord amb l'Ajuntament de Barcelona no únicament ha suposat una autorització o una legalització de les obres, sinó també el reconeixement que la icona de Barcelona és la Sagrada Família. Els francesos se senten orgullosos de la Torre Eiffel, els catalans ens sentim orgullosos dels Jocs Olímpics del 1992, i ara volem que es facin seu un edifici amb unes característiques irrepetibles, únic al món. Aquest distanciament és el que hem d'escurçar, perquè quan la gent visita la basílica, la valora i se l'estima més.

L'acord amb l'Ajuntament de Barcelona al qual feia referència es va signar el 18 d'octubre del 2018. L'Ajuntament de Barcelona els concedia la llicència d'obres i la Junta Constructora es comprometia a aportar 36 milions d'euros en 10 anys per millorar aspectes vinculats a la urbanització, la mobilitat, el transport públic i el manteniment de l'es-

«Darrerament aquesta possibilitat de fer donatius ha passat una mica desapercibuda i és hora de donar-li una nova empenta»

«L'acord amb l'Ajuntament de Barcelona ha suposat el reconeixement que la icona de Barcelona és la Sagrada Família»

pai públic de l'entorn. El Covid-19 ha obligat a un replantejament?

Una de les clàusules de l'acord diu que l'aportació que fem anualment és segons el nombre de visitants, per tal de mitigar, entre d'altres, la despesa del transport públic. Per tant, si els visitants no hi són, cal renegociar amb l'Ajuntament. De fet, a la primera ocasió en què ho hem fet ja ens hem posat d'acord. Des del març s'ha reduït la quantitat que pagàvem per als agents cívics que posaven ordre a l'entorn.

Reptes pendents

El 5 de març del 2020 es va fer la primera reunió per abordar l'execució del projecte de la façana de la Glòria, amb l'Ajuntament, els veïns i els col·legis professionals. Quin va ser el posicionament de cadascú?

Aquesta reunió va ser molt positiva perquè va permetre trencar el gel i demostrar que la Sagrada Família vol dialogar amb tothom. Tot-hom va mostrar les seves prioritats,

Imatge virtual de la Sagrada Família acabada.

«Som els hereus d'Antoni Gaudí; no en podem alterar el projecte. Els hereus tenim uns drets i unes obligacions»

«Tindrem ocasió de comentar les bases del concurs dels artistes de la façana de la Glòria amb els responsables del Consell Pontifici de la Cultura»

i l'Ajuntament es va comprometre a tornar-nos a convocar, cosa que encara no ha passat a causa del Covid-19. Nosaltres tenim feina per anys amb la verticalitat de la façana de la Glòria. El problema ve donat pel pont i les escalinates, que és el tema que s'ha de negociar. Els veïns dels edificis afectats van manifestar que el que no volien era marxar del barri.

Penso que podem trobar una solució. Pel que fa a nosaltres, el posicionament és clar: som els hereus d'Antoni Gaudí i no en podem alterar el projecte. Els hereus tenim uns drets i unes obligacions, i una de les obligacions és defensar el projecte d'Antoni Gaudí.

En quin moment es troben les dues construccions que donaran forma definitiva a la fesomia de la Sagrada Família: la torre de Jesucrist i la façana de la Glòria?

El proper desembre enllestirem el projecte base de la façana de la Glòria, però el desarem. Només ens dedicarem a acabar la torre de Maria i, segons les possibilitats econòmiques, anirem enllestint els terminals de les quatre torres dels evangelistes. De fet, l'artista Xavier Medina Campeny ja té la pedra per poder-los fer i hi està treballant. Pel que fa a la torre de Jesucrist, si el temps ens acompanya i es reprèn el turisme, potser el 2023 o el 2024 la podríem enllestir. El que està més apartat i posposat és la façana de la Glòria. Sense ingressos no podem afrontar la situació. Val més fer coses que es puguin acabar, com el claustre del carrer Provença que connecta amb la capella de l'Assumpta.

El 18 de setembre del 2019, la reunió de la Junta Constructora va decidir convocar un concurs per escollir els artistes que participaran en la façana de la Glòria. S'ha avançat en aquest sentit?

Una comissió teològica i una comissió artística han treballat en el projecte. La comissió teològica estava formada per Armand Puig, Francesc Torralba i Joan Galtés. La comissió artística va redactar les bases del concurs, que tindrem ocasió de comentar amb els responsables del Consell Pontifici de la Cultura, per tal que hi hagi la garantia plena que sigui un èxit. Ja teníem dia i hora fixada per a la reunió, però el Covid-19 ens va obligar a ajornar-la. La farem quan

es pugui viatjar amb més tranquil·litat.

La façana de la Glòria tindrà unes cent escultures. Vostè va parlar de tres artistes diferents.

Vaig dir que des del punt de vista simbòlic la façana de la Glòria es pot dividir en tres nivells: terrenal, teològic, celestial. Així ho han entès tant els artistes com els teòlegs a partir dels escrits de Gaudí. Un sol artista no pot fer la façana de la Glòria. Com a mínim hi haurà tres artistes o grups d'artistes, un per a cada nivell. Ara bé, dins de l'estil de cadascú, ha d'haver-hi una certa coordinació i un criteri comú.

Abans del confinament es feien dues misses internacionals a la nau central: els dissabtes i vigílies de festa de precepte, a les 20 h, i els diumenges a les 9 h. Quan es reprendran?

Si el turisme no ve no té cap sentit fer una missa internacional en cinc idiomes. Quan comenci a haver-hi turisme, reprendrem la missa a la cripta. Quan es vegi que la cripta queda justa, es tornarà a la basílica. Avui dia només tenim la taquilla oberta dissabte i diumenge, i cap dia no hem arribat a 3.000 visites. El dia que hi arribem obrirem un altre dia entre setmana.

Quan preveu que es pugui recuperar el turisme?

Soc optimista. Tinc el presentiment que, encara que sigui de forma lenta, el turisme nacional s'anirà animant; l'internacional presenta molts més problemes. A Alemanya s'ha disparat el turisme interior. A Espanya passarà el mateix.

La Sagrada Família té unes cent persones en plantilla, i 900 més de subcontractades. Quina és la seva situació?

En les clàusules del contracte amb les empreses subcontractades ja es preveia la rescissió segons l'activitat. Per tant, de mutu acord han deixat de tenir activitat a casa nostra. Pel que fa als nostres empleats, primer vam fer un ERTO del 38% de la plantilla, després del 47%, i l'1 d'octubre, del 80%. Per tant, només queda un 20% de la plantilla treballant. Hem arribat a un acord amb el comitè d'empresa segons el qual, fins al desembre, complementarem els ERTO amb un 20%. Hem aguantat al màxim, hem fet el que hem pogut, però en aquests moments estem sota mínims.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Qui són els infidels?

Benvolguts i benvolgudes,

Recordo que quan era petit, quan es parlava de les «Missions», s'acostumava a anomenar-les «Missions entre "infidels"». L'expressió no era correcta, perquè, qui és l'infidel?

Per ser infidel cal primer haver estat fidel. És infidel la persona que ha faltat a la paraula donada. Es diu del marit o d'una esposa que són infidels quan han trepitjat la paraula de fidelitat que es donaren un dia. Als pobles que no han sentit parlar mai de Jesús no els podem dir infidels perquè no li han donat mai paraula de seguir-lo. Ells són desconixedors de l'Evangeli. Essent així les coses, potser resulta que els infidels som nosaltres mateixos, que sovint ens esgarriem del «Camí». En alguns passatges, sant Pau anomena Jesús com el «Camí». Des de la consciència, doncs, de les nostres infidelitats, cal que sentim l'agulló de la missió que hem rebut: anunciar Jesús, el Salvador.

El papa sant Joan Pau II, en la seva gran encíclica missionera *La missió del Redemptor* (1990), escriu: «Una de les raons més greus

de l'escàs interès pel compromís missioner és la mentalitat indiferentista, àmpliament difosa, per desgràcia, àdhuc entre els cristians, arrelada sovint en concepcions teològiques no correctes i marcada per un relativisme religiós que acaba pensant que "una religió val tant com una altra"» (n. 36). També, sant Pau VI, en la seva exhortació sobre *L'anunci de l'Evangeli* (1975), ja alertava d'una gran dificultat interna en el mateix poble de Déu. Aquesta, deia ell, és «la manca de fervor». I afegia: «És tant més greu perquè ve de dins. Es manifesta en la fatiga i la desil·lusió, la rutina i el desinterès i, sobretot, la manca de joia i d'esperança» (n. 80). És un toc d'alerta per dir-nos que la nostra fe i la nostra acció han d'estar cohesionades. Jesús ens diu: «Aneu per tot el món i anuncieu la bona nova de l'Evangeli a tota la creació» (Mc 16,15).

Enguany, marcats pels sofriments i els desafiaments causats per la pandèmia, aquest camí missioner de tota l'Església ha de continuar ben viu. Precisament, el lema escollit esdevé ben explícit: «Aquí em tens. Envia-m'hi.» És la

resposta que trobem en el relat de la vocació del profeta Isaïes (6,8) a aquella pregunta sempre nova que ens fa a tots el Senyor: «Qui hi enviaré? Qui ens hi anirà?» Com afirma el papa Francesc i hem recordat a l'inici de la nostra exhortació pastoral *L'Esperit fa jove l'Església*, «tots som invitats a acceptar aquesta crida: sortir de la pròpia comoditat i atrevir-nos a arribar a totes les perifèries que necessiten la llum de l'Evangeli» (*Evangelii gaudium*, 20). Tots hem d'esdevenir «deixebles missioners», afirma també el Papa (n. 119-120). A partir d'aquesta premissa fonamental, alguns i algunes de les nostres comunitats cristianes podran sentir la crida del Senyor a anar a altres terres, i la resta dels creients els animarem i encoratjarem a seguir aquest camí. Només així no esdevindrem «infidels»!

Som al diumenge del «Domingus». Que l'entrega generosa dels nostres missioners i missioneres estimuli la nostra fidelitat missionera. Tant de bo que molts joves siguin valents per fer un pas endavant.

Ben vostre,

«Aquí em tens. Envia-m'hi»

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Aquest diumenge celebrem el Diumenge Mundial de les Missions, conegut popularment com el *Domund*. En el marc d'un mes d'octubre que és per als catòlics un mes missioner, l'Església celebra aquesta jornada en què el papa Francesc ens anima a donar suport als milers de persones que anuncien la Bona Notícia arreu del món i que són prop dels que més pateixen, especialment en aquest temps de pandèmia.

«L'Església [...] continua la missió de Jesús a la història i ens envia per tot arreu perquè, a través del nostre testimoni de fe i de l'anunci de l'Evangeli, Déu segueixi manifestant el seu amor i pugui tocar i transformar cors, ments, societats i cultures, a qualsevol lloc i en qualsevol moment», ens diu el Sant Pare en el missatge que ha preparat per a aquesta edició del *Domund* i que va fer públic en la solemnitat de Pentecosta (Roma, Sant Joan del Laterà, 31 de maig de 2020).

Els missioners i les missioneres han tingut sempre molt clar que l'evangelització implicava tant l'anunci de Jesucrist com també la promoció social i la defensa de la dignitat de les persones. Els missioners són els primers testimonis de l'amor de Crist per a tots els qui no el coneixen. Els missioners són també agents de comunió i de promoció de la justícia i fraternitat entre les persones i entre els pobles. Els missioners no abandonen mai els seus germans quan arriba la guerra o l'epidèmia. Ells són el veritable testimoni de l'amor de Déu i de l'Església per a tota la humanitat.

Aquest any, el lema de la Jornada Mundial de les Missions «Aquí em tens. Envia-m'hi» (Is 6,8), ens recorda les paraules del profeta Isaïes en resposta a la crida que va rebre de Déu. La primera part del lema, «Aquí em tens», mostra la disponibilitat del missioner a complir amb la missió a la qual Déu el convida a col·laborar. La segona part, «Envia-m'hi», fa referència a l'origen de la missió. És Déu qui ens envia.

Des que Jesús va enviar els seus deixebles per anunciar l'Evangeli als confins de la terra, la història de l'Església s'ha anat teixint amb milers de missions en tot el món. Per tal d'arribar als llocs més llunyans del món on encara no coneixen Jesucrist ni el seu missatge d'amor i esperança, el Papa compta amb les Obres Missionals Pontificies, la xarxa mundial que sosté la missió i les esglésies joves arreu del món amb la pregària i caritat.

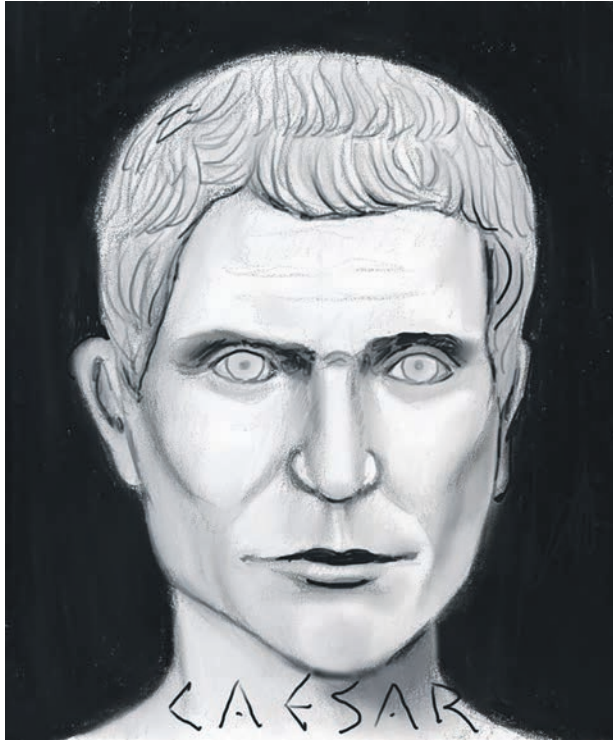
Una vegada a l'any, amb motiu de la jornada del *Domund*, convoquem una col·lecta extraordinària per sostenir aquesta presència i labor de l'Església. Com ens recorda el papa Francesc en aquest missatge, aquesta col·lecta té com a objectiu «afrontar les necessitats espirituals i materials dels pobles i de les esglésies del món sencer i per a la salvació de tots». Benvolguts germans i germanes, moltes gràcies per la vostra contribució econòmica, especialment aquest any en què les famílies pateixen els embats d'una crisi social i econòmica molt severa. Déu agraeix i beneeix la vostra pregària i el vostre esforç econòmic.

COMENTARI DE LA PARAULA

Retorneu al Cèsar allò que és del Cèsar, i a Déu allò que és de Déu

L'enfrontament de Jesús amb els dirigents jueus va pujant de to. Els summes sacerdots i els ancians del poble li havien requerit amb quina autoritat actuava, però ell no els donà cap resposta, car aquells es guardaren bé prou de reconèixer que el baptisme de Joan era obra de Déu, en qui ells mai no havien cregut (I); s'identificaren amb el fill menor de la paràbola, orgullosos d'haver acceptat l'encàrrec d'anar a treballar a la vinya, minimitzant que després no hi anaren (II); evita-

ren d'assumir que serien ells els vinyaters homicides que assassinarien els servents del Senyor de la vinya i matarien l'hereu, el seu Fill, per quedar-se amb l'herència (III); finalment havien quedat en evidència, amb la paràbola del rei que celebrava les noces del seu fill: ells, els primers cridats a les noces, se n'havien fet indignes, passant a ser els convidats a les noces els marginats d'Israel, disseminats per les cruïlles del món (IV). Els fariseus, en adonar-se que les paràboles que Jesús els havia adreçat els desacreditaven davant el poble, decideixen enxampar-lo en alguna expressió comprometedora. Van a trobar-lo de bracet amb els partidaris d'Herodes, el braç secular destinat a denunciar al Cèsar les paraules hostils que esperaven ells que Jesús proferiria.

GLÒRIA MONÉS

L'afalaguen perquè es pronunciï en un tema molt delicat: si es decantava a favor de pagar el tribut al Cèsar, perdia el fervor del poble; si s'hi negava, els herodians el denunciarien com un sediciós. En demanar-los ell que li mostrin la moneda de curs legal amb què hom pagava el tribut, els ha posat entre l'espasa i la paret. No s'adonen que, en presentar-li un denari, la moneda del tribut, han acceptat en la pràctica l'autoritat del Cèsar, en perjudici de l'autoritat deguda solament a Déu. Jesús se'ls escapoleix canviant el verb «pagar», esgrimit per ells, pel de «retornar»: «Retorneu allò que és del Cèsar al Cèsar, i allò que és de Déu a Déu», mantenint ben separades les dues esferes.

JOSEP RIUS-CAMPS
Teòleg i bibliista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART
Claretia

Jesús va predicar als pagans?

Així comença l'evangeli de Marc, el primer que es posà per escrit: «Jesús se'n va anar a Galilea (terra de pagans), a proclamar-hi la Bona Nova de Déu, dient: S'ha acomplert el temps fixat! Déu es disposa a regnar! Canvieu de vida i accepteu la Bona Nova!» Va cridar els Dotze per anar a escampar la Bona Nova per tot el món, dient-los: «Jo seré amb vosaltres, dia rere dia, fins que el món no arribi a la seva culminació» (Mt 28,20).

Jesús va ser un home popular, que amb paràboles i guaricions, sobretot dels més marginats com els leprosos, instaurava el Regne de Déu. La gent estava meravellada de la seva doctrina, perquè els ensenyava amb autoritat i no com ho feien els mestres de la Llei. En Marc tenim un exemple de la predicació de Jesús als pagans, com a mostra que l'Evangeli era per a tothom. És l'episodi de la cananea, una dona sirofenícia i, per tant, no jueva (Mc 7,24-30): «Sortint d'allà, Jesús es retirà cap a la banda de Tir i de Sidó. I vet aquí que una dona cananea, vinguda d'aquells indrets, no parava de cridar, dient: Compadeix-te de mi, Senyor, fill de David! La meua filla se sent torturada per un dimoni. Però ell no li deia ni una paraula. Llavors, els deixebles, acostant-se-li, li demanaven: Despatxa-la d'una vegada! No para de cridar darrere nostre. Però ell va contestar: La meua missió es limita a les ovelles esgarriades de la casa d'Israel. Ella, que sí, va i se li prosterna, tot dient: Senyor, ajuda'm! Jesús li replica: No està bé això de prendre el pa dels fills per tirar-lo als quissos. És clar que sí, senyor, li fa ella, si justament els quissos mengen les deixalles que cauen de la taula dels seus amos! Llavors, Jesús li respon: Dona, quina fe més gran la teva! Que se't faci tal com vols. I la filla es trobà bé a partir d'aquell moment.»

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diuenge XXIX de durant l'any

Lectura primera

Is 45,1.4-6

Condueixo Cir, agafat per la mà dreta, per sotmetre-li les nacions

Lectura del llibre d'Isaïes:

El Senyor pren Cir, el seu ungit, per la mà dreta, i el condueix per sotmetre-li les nacions i deixar desarmats els reis, per obrir-li les ciutats, perquè no trobi tancades les portes. El Senyor li diu: «Per amor de Jacob, el meu servent, d'Israel, el meu elegit, et crido pel teu nom, et dono un títol honorós, tot i que no em coneixes. Jo soc el Senyor, no n'hi ha d'altre. Fora de mi no hi ha cap Déu. Sense que em coneguessis t'he fet prendre les armes perquè sàpiguen de llevant fins a ponent que no hi ha ningú fora de mi. Jo soc el Senyor. No n'hi ha d'altre.»

Al·leluia

Fl 2,15-16

Vosaltres que porteu la paraula de la vida resplendiu com estrelles en un cel nit.

Salm responsorial

95

Canteu al Senyor un càntic nou, canteu al Senyor, arreu de la terra. Conteu a totes les nacions la seva glòria, conteu a tots els pobles els seus prodigis.

R. Doneu al Senyor honor i majestat.

El Senyor és gran, és digne d'ésser lloat, és més terrible que tots els déus; perquè els déus dels pobles són no-res, però el Senyor ha fet el cel. *R.*

Doneu al Senyor, famílies dels pobles, doneu al Senyor honor i majestat, tributeu al Senyor l'honor del seu nom. Entreu als seus atris, portant-li ofrenes. *R.*

Adoreu el Senyor, s'apareix la seva santedat. Que tremoli davant d'ell tota la terra. Digueu a tots els pobles: «El Senyor és rei!» Sentència amb raó les causes dels pobles. *R.*

Lectura segona

ITe 1,1-5b

No deixem mai de recordar la vostra fe, la vostra caritat, i la vostra esperança

Primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica:

Pau, Silvà i Timoteu, a la comunitat de Tessalònica, reunida per Déu Pare i per Jesucrist, el Senyor. Us desitgem la gràcia i la pau. Sempre donem gràcies a Déu per tots vosaltres i us recordem en les nostres pregàries. No deixem mai de recordar davant Déu, Pare nostre, com la vostra fe treballa per propagar-se, la vostra caritat no es cansa de fer el bé, i la vostra esperança en Jesucrist, el nostre Senyor, aguanta les adversitats. Germans, estimats de Déu: sabem de cert que ell us ha elegit, perquè quan us anunciàvem l'evangeli, no predicàvem només de paraula, sinó amb obres poderoses, amb dons de l'Esperit Sant, i amb molta convicció.

Evangelí

Mt 22,15-21

Retorneu al Cèsar això que és del Cèsar, i a Déu, allò que és de Déu

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu:

En aquell temps, els fariseus planejaren la manera de sorprendre Jesús en alguna paraula comprometedora, i li enviaren alguns dels seus i dels partidaris d'Herodes a dir-li: «Mestre, sabem que dieu sempre la veritat, i que ensenyeu de debò els camins de

Déu, sense miraments per ningú, sigui qui sigui, ja que no obreu per complaure els homes. Digueu-nos, doncs, què en penseu, d'això?: És lícit o no, de pagar tribut al Cèsar?» Jesús, que s'havia adonat de la seva malícia, els respongué: «Hipòcrites, per què proveu de comprometre'm? Ensenyeu-me la moneda del tribut.» Ells li ensenyaren una moneda romana, i Jesús els preguntà: «De qui és aquesta figura i el nom que hi ha escrit?» Li diuen: «Del Cèsar.» Jesús els respon: «Doncs, retorneu al Cèsar això que és del Cèsar, i a Déu, allò que és de Déu.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 1)

Octubre

18. DIUMENGE

Diumenge XXIX de durant l'any, Verd. Lectures: Isaïes 45,1.4-6 / Salm 95 / 1 Tessalonicencs 1,1-5b / Mateu 22,15-21
SANTORAL: Lluc, evangelista; Just, mr.; Trifònia, emp.

19. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Efesis 2,1-10 / Salm 99 / Lluc 12,13-21. O bé: *Sants Joan de Brébeuf i Isaac Jogues (ML), Vermell; Sant Pau de la Creu (ML), Blanc; Sant Pere d'Alcàntara (ML), Blanc*. Terrassa: **Mare de Déu de la Salut (S), Blanc**.
SANTORAL: Laura, vg. i mr.

20. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Efesis 2,12-22 / Salm 84 / Lluc 12,35-38
SANTORAL: Andreu de Creta, monjo; Artemi, mr.; beat Contardo Ferrini; Irene, vg. i mr.

21. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Efesis 3,2-12 / Salm Isaïes 12,2-3.4bcd.5-6 / Lluc 12,39-48.
SANTORAL: Caius, mr.; Celina; Hilarió, ab.; Úrsula, vg. i mr.

22. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Efesis 3,14-21 / Salm 32 / Lluc 12,49-53. O bé: *Sant Joan Pau II (ML), Blanc*.
SANTORAL: Marc, b. i mr.; Maria Salomé; Nunil·la i Alòdia, vg. i mr.

23. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Efesis 4,1-6 / Salm 23 / Lluc 12,54-59. O bé: *Sant Joan de Capestrano (ML), Blanc*. Urgell: **Dedicació de la catedral (S), Blanc**.
SANTORAL: Oda, vg.; Servand i Germà, mr.

24. DISSABTE

Sant Antoni Maria Claret (MO), Blanc. Lectures: Efesis 4,7-16 / Salm 121 / Lluc 13,1-9
SANTORAL: Martíria, mr.

El Sant 24 OCTUBRE

Sant Antoni Maria Claret

Catalunya ha donat diversos sants a l'Església universal. Un dels més coneguts en època contemporània és sant Antoni Maria Claret (1807 – 1870), gran predicador i fundador dels Fills de l'Immaculat Cor de Maria, més coneguts com a claretians.

Nascut en una família de teixidors de Sallent, va sentir la crida al sacerdocí i va ser ordenat a Vic als 28 anys. Va començar llavors una ingent tasca com a predicador per tota la geografia catalana, una evangelització que va complementar amb nombroses publicacions. Amb aquesta voluntat de portar la Bona Nova a una societat en transformació, va fundar el 1849 els claretians. Poc després, va ser nomenat arquebisbe de l'Havana, on va dur a terme igualment una tasca d'evangelització i atenció social. Però quan no feia tants anys que era a Cuba, es va haver de traslladar a Madrid, perquè la reina Isabel II el va sol·licitar com a confessor. Tanmateix, tampoc en aquesta ocasió sant Antoni Maria Claret va poder gaudir de gaire tranquil·litat, perquè es va haver d'exiliar amb la cort a causa de la revolució del 1868. Exiliat a França, va morir al monestir cistercenc de Fontfreda, al Llenguadoc. Va ser canonitzat per Pius XII el 1950.

La participació dels fidels a l'Eucaristia

CONSOL MUÑOZ
Superiora general de les
Franciscanes Missioneres

La constitució *Sacrosanctum concilium*, quan va parlar de la «participació activa dels fidels a la Missa», va concretar: «...l'Església, doncs, encamina la seva sol·lícita preocupació a evitar que els fidels cristians assisteixin a aquest misteri de la fe a tall d'espectadors estranys o muts, ans vol que, entenent-lo bé mitjançant els ritus i les pregàries, participin en l'acció sagrada conscientment, piadosa i activa...» Ens referirem a això: a participar-hi activament, sobretot, en les respostes que l'assemblea intercala amb el celebrant.

La Comissió episcopal espanyola de Litúrgia va publicar un document pastoral (23/04/1986), titulat *Creativitat en la fidelitat* en què destacava el següent: «La reforma litúrgica, orientada des del començament a la participació activa, conscient, fructuosa i plena, no només va pretendre canviar uns ritus i textos litúrgics, sinó encara més promoure una educació dels fidels i una acció pastoral que tinguin la sagrada litúrgia com a font i cimbal.»

I seguint amb el mateix tema, la Instrucció general del Missal Romà, en el n. 34, explica: «Com que la celebració de la Missa té, per naturalesa, una índole "comunitària", els diàlegs entre el sacerdot i els fidels congregats, i també les aclamacions, tenen

una gran importància: és que no són solament signes externs d'una celebració comuna, sinó que fomenten i realitzen la comunió entre el sacerdot i el poble.» I el n. 35 insisteix: «Les aclamacions i les respostes dels fidels a les salutacions i a les oracions del sacerdot constitueixen aquell grau de participació activa que els fidels reunits han d'aportar... a fi que es manifesti clarament l'acció de tota la comunitat i que la fomenti.»

Amb tot això que hem manifestat, ha quedat prou clar que als fidels se'ns demana participar activament a l'Eucaristia. I una de les accions amb què hi participem és amb les nostres respostes al celebrant. Això, em sembla, no ha estat degudament interioritzat per molts que participen a la celebració eucarística, perquè es veu en assemblees que hi ha persones «de missa» que no responen en veu alta al celebrant, i de vegades ens trobem un grup participant on se senten poques veus en el moment de proclamar les respostes. El que hem dit sobre la celebració de l'Eucaristia també ho hem d'aplicar a les altres celebracions sacramentals o celebracions litúrgiques en què participem els fidels. Es tracta de participar en la celebració, no només d'assistir-hi.

Emotiu record a dos companys cantaires

LLEONARD DEL RIO

President de la Coral de Santa Maria d'Igualada

Amb una notable assistència el diumenge 20 de setembre, al migdia, a l'església de la Soledat, la Coral de Santa Maria d'Igualada va dedicar una missa en sufragi dels cantaires Isidre Solé Corbella i Miquel Bernadí Simó, víctimes de la pandèmia del Covid-19.

Els cants, en què hi va participar tota l'assemblea, van ser dirigits per Coni Torrents. Es va comptar amb la col·laboració, a l'orgue, dels germans Arnau i Èric del Rio Sanz, que falcaren les diverses parts de l'eucaristia amb peces de Corelli, Bach, Gounod i Boëllman. Concepció Cuadras i Alfons Ferrer es van encarregar de les lectures.

També hi va haver un record per als excantaires i familiars que ens han deixat en el transcurs dels darrers dotze mesos: Paquita Valls Escobedo, Maria Rosa Vilaseca Canals, Albert Samper Domingo, Guillem Llaràs Puñal, Teresa Cuadras

Salanova, Xavier Robles Quintana, Amadeu Morros Torrents i Ramon Segura Subirats. En aquesta missa hi va haver igualment un memorial per a Maria del Rio Montfort, fundadora i directora durant seixanta anys de la Coral, en el catorzè aniversari del seu traspàs.

Especialment emotiva va ser, durant l'ofertori, la processó dels llantions, portats pels familiars d'Isidre Solé i Miquel Bernadí, i per tots els cantaires de la Coral de Santa Maria.

La missa va ser presidida pel rector de la parròquia, Mn. Josep Massana, el qual va subratllar la circumstància de la commemoració patronal de la Mare de Déu de la Soledat amb les víctimes de la pandèmia i el simbolisme de la flama dels llantions amb la seva comunió i recordança. En acabar, Concepció Cuadras i Leonard del Rio, secretària i president, respectivament, van llegir unes paraules dedicades als companys difunts. Després, es va cantar el *Violai*.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

Comunions o festes mundanes?

Passat el confinament, el meu marit i jo vam decidir que el nostre fill fes la Primera Comunió, malgrat que la majoria dels pares ho han posposat. Em diuen que en aquestes circumstàncies no és possible fer una festa. Potser confonen la Primera Comunió amb una festa mundana...

Crec que vostès han actuat amb sentit cristià en voler celebrar la Primera Comunió del seu fill en unes circumstàncies que, si bé no són del tot normals, permeten una celebració eclesial de l'esdeveniment amb discreció i senzillesa. Molts infants no han celebrat la seva Primera Comunió. Des del punt de vista de la fe, cal dir que la recepció per primera vegada de Jesús Eucaristia per part de l'infant és pròpia de la seva iniciació cristiana i és el màxim esdeveniment de celebració. Malauradament, encara hi ha moltes famílies que no tenen les coses prou clares i anteposen elements accessoris a allò que és fonamental. Gràcies a Déu, cada cop menys, però encara n'hi ha. La trobada amb familiars i amics, els obsequis, el banquet, per desgràcia, passen per davant de la trobada de l'infant amb Jesús. I aquesta és una mentalitat mundana que cal combatre amb formació i catequesi, no només de l'infant, sinó dels pares. És una llàstima que es posposi el gran esdeveniment religiós per a la vida de l'infant i de la família i que no es vegi amb claredat que el més important i digne de celebració és la Comunió de l'infant i que tota la resta ha d'anar d'acord amb això. Els catequistes ensenyen als infants que el regal més gran que rebran és Jesucrist a l'Eucaristia. Els petits són capaços d'assimilar-ho i viure-ho, però els pares hi han d'ajudar. Aquests infants, si hem sembrat bé en els seus cors, sens dubte, faran la Primera Comunió. La pandèmia ha palesat errors molt grans en el procés d'iniciació cristiana i també grans encerts, com és el seu cas.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com

Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Receptes per a un món complex

Ja tenim a les mans l'última encíclica del papa Francesc *Germans tots*, i tant de bo que passi de les mans al cor. La va començar a redactar abans que el virus ho canviés tot. Però la pandèmia el va sorprendre a la meitat i el text, que estava encaminat a reflexionar sobre la fraternitat i la relació amb altres religions, s'ha convertit, en bona part, en un manual d'instruccions per a una societat desconcertada davant dels canvis. El Papa feia mesos que insistia que l'única via per sortir d'aquest mal pas és la col·laboració entre persones, independentment de la seva cultura, procedència o religió, i en aquest moment és urgent desenvolupar una sèrie de receptes per a un món complex. Trio, una mica a l'atzar, tres missatges macos d'aquesta encíclica:

Somiar junts: «Que important que és somiar junts! Sols, correm el perill de veure miratges, en els quals veus el que no hi ha. Els somnis es construeixen junts.»

La conquesta de cada dia: «El bé, com també l'amor, la justícia i la solidaritat, no s'aconsegueixen per sempre, han de ser conquerits cada dia.»

Invitació a l'esperança: «Us convido a l'esperança, que ens parla d'una realitat arrelada en el més profund de l'ésser humà. Caminem amb esperança!»

Val la pena llegir a poc a poc i escoltar atentament les paraules del papa Francesc, sempre audaç, profeta de llum nova, a l'horitzó de la humanitat.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Viure l'Evangeli de veritat

Visc a Sant Vicenç de Castellet i treballo a Manresa. Cada setmana, quan passo per la carretera de Vic, veig les cues interminables de persones que demanen aliments a la Fundació del Convent de Santa Clara.

Treballo a la Sanitat i per això durant el confinament, quan els carrers estaven deserts, jo continuava treballant. I en aquest temps i, fins avui, la imatge es repeteix i creix. Però, hi ha dues coses que em criden l'atenció. La primera, cada vegada s'hi veu més gent del país, no només immigrants, que surten amb unes bosses i caixes molt grans, que no són engrunes, sinó una ajuda important per pal·liar el drama de no tenir què menjar ni donar als fills.

La segona cosa que em crida l'atenció és veure sor Lucía, fundada en el seu hàbit, amb una gorra i amb mascareta anant d'una banda a l'altra i, amb ella, un exèrcit de voluntaris joves que no recordo haver vist en cap altra entitat.

Han passat els mesos i ella —donant exemple— continua amb cada vegada més voluntaris que, amb un somriure, acullen, escolten, carreguen caixes, reparteixen...

Sempre, quan arribo a casa, penso: això funciona perquè hi ha un líder que dona exemple. Perquè aquí no hi ha discursos. Imagino que això és viure l'Evangeli de veritat. La «monja» que s'arrisca enmig d'una pandèmia i que desafía el virus de la indiferència i del Covid i que es dedica a servir els més pobres.

Acabo amb una pregunta: per què l'Església no valora més aquests cristians i cristianes que

trenquen motllos i fan que els que estem allunyats tornem a creure que l'Evangeli i que una Església pobra com la que vol el papa Francesc sí que existeix?

CONCEPCIÓ GARRIGA PRAT
Sant Vicenç de Castellet

Canviem les coses

Al llarg de la història, les pandèmies han modificat el destí dels pobles per fer-nos veure el món des d'una altra perspectiva. Sovint ens recorden el valor de les coses més simples: des de les nostres rutines diàries fins a la possibilitat d'abraçar els nostres éssers estimats i disfrutar de la natura que ens envolta. També ens fan qüestionar la nostra manera de fer les coses i preguntar-nos si hi ha formes d'actuar millors i, així, modelar el nostre futur.

Aquesta pandèmia no serà diferent de les altres. Malgrat que, sens dubte, ha estat un període dolorós, no hem d'abaixar la guàrdia davant d'un nou augment de les xifres que s'estant observant a Europa. Però, aquests darrers sis mesos han mostrat també el valor de certes realitats com la pertinença a una Unió de 27 nacions que es donen suport i se sostenen. Això fa que se'ns presenti l'oportunitat de sortir més forts i junts de cada situació.

L'acord històric sobre Next Generation EU, el nostre pla de recuperació i de futur dotat amb 750.000 milions d'euros, demostra que es pot fer. Ara és el moment de mantenir aquest esperit i de seguir aplicant-lo per avançar junts en aquest sentit.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE
Granollers

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Nassera Dutour i Nedjma Benaziza, membres del Col·lectiu de Famílies de Persones Desaparegudes a Algèria

«Mentre no hi hagi respostes no podem deixar de lluitar»

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

El 21 de setembre passat el Col·lectiu de Famílies de Persones Desaparegudes a Algèria (CDFA) rebia el Premi ICIP Constructors de Pau 2019 al Parlament de Catalunya en reconeixement a la determinació i coratge d'aquest col·lectiu en la denúncia de desaparicions forçades a Algèria, la lluita contra la impunitat i la contribució per assolir una transició pacífica al país. En nom del col·lectiu van recollir el guardó Nassera Dutour, directora i fundadora del CDFA, i Nedjma Benaziza, periodista i membre del col·lectiu.

A París, el 1998, un grup de mares de persones desaparegudes a Algèria va crear aquest col·lectiu. Com valoren aquests anys de feina?

Han estat més de 20 anys de treball molt dur. Hi havia moments en els quals pensàvem que avançàvem, que obteníem petites victòries, però per un pas endavant que aconseguíem, venien més passos enrere. Quan es va instituir la Comissió de la Veritat vam tenir una certa esperança, però de seguida ens vam adonar que tot era una fal·làcia, una mentida. Per part de l'Estat no hi ha cap intenció d'obrir els casos de les desaparicions, sinó més aviat enterrar-les i oblidar-les.

«Volem que a Algèria es visqui sense repressió i que ningú més no hagi de passar pel que estem passant nosaltres»

Nedjma Benaziza (esquerra) busca la seva àvia desapareguda i Nassera Dutour, el seu fill.

I com a aspectes positius?

Gràcies a la feina que hem fet, el que està clar és que les autoritats algerianes saben que hi ha un dossier obert sobre el tema dels desapareguts, malgrat els intents de girar full. Hem aconseguit que sigui encara un tema que està a l'agenda i que tothom sàpiga que a Algèria hi ha hagut desaparicions forçades. Un altre aspecte positiu és que al llarg dels anys hem guanyat moltes amistats. A l'inici, quan ens mobilitzàvem, vam tenir molts problemes amb organitzacions de la societat civil, que ens consideraven famílies de terroristes. Teníem aquest estigma, però ha anat canviant i hem aconseguit aliances amb víctimes del terrorisme. També s'han anat generant noves aliances amb el periodisme i el moviment feminista.

Quines dificultats afronta el CDFA?

L'activitat ha estat molt difícil a Algèria perquè l'associació no està reconeguda legalment. Aquest argument ha estat utilitzat per les autoritats per prohibir algunes de les nostres activitats, com les protestes. Una de les coses que hem aconseguit és trencar un tabú, un silenci que hi havia a l'entorn de les desaparicions. Sobretot qui protestava i cercava respostes eren les dones, moltes de certa edat i d'entorns més aviat desfavorits. A l'inici érem dones que estàvem molt aïllades. L'Estat es va esforçar per crear una boira al voltant de les desaparicions i les associava al terrorisme i a l'islamisme. A poc a poc aquestes dones, aquest col·lectiu, ha anat guanyant adhesions amb molta tenacitat en la premsa, en l'oposició... hem fet una feina molt important de resistir, de convèncer i de compartir les nostres demandes amb una part de la població cada vegada més gran.

Compten amb el suport de la comunitat internacional?

Hem aconseguit que l'ONU condemni en diverses ocasions l'Estat algerià per violació dels drets humans. De la comunitat internacional, n'esperem sobre-

tot pressió sobre les autoritats algerianes perquè, d'una vegada per totes, investiguin els casos de desaparicions i aportin veritat a les famílies. Volem agrair a tots els activistes de drets humans que ens han donat suport durant aquests anys. És una cosa que no hem trobat a Algèria, al contrari. L'Estat algerià continua amb una actitud molt arrogant cap a les famílies de les víctimes, podem parlar fins i tot de menyspreu. Si volem que les coses avancin, que hi hagi veritat, el que cal és un canvi de règim polític. Ara és impossible que l'Estat cerqui la veritat.

Què necessiten les famílies?

El que necessitem i volem és la veritat, tornar a veure els nostres familiars. Tenim l'esperança que algun dia tornin, tot i que sabem que, segurament, això és impossible, però no podem deixar de creure en aquesta possibilitat. I si realment són morts, necessitem saber per què els van detenir, què els van fer, per què van desaparèixer, com van morir, per què s'ha amagat, per què tanta violència contra ells... Necessitem respostes. Si són morts, necessitem els cossos per poder enterrar-los amb dignitat i fer el dol. Les famílies també necessiten acompanyament psicològic i això està completament desatès a Algèria. No es té en compte el trauma que deixa una desaparició. Les famílies no poden tirar endavant com si no hagués passat res, que és el que pretenen les autoritats.

D'on treuen les forces per tirar endavant?

La lluita no ha acabat. Mentre no hi hagi respostes a tots els interrogants que encara tenim, no podem deixar de lluitar. Hi ha pendent una qüestió de justícia. No podem perdonar fins que confessi el crim qui l'hagi comès, qui se'n faci responsable. Aquest sentiment d'injustícia és molt fort. Volem que a Algèria es visqui sense repressió i que ningú més no hagi de passar pel que estem passant nosaltres. La memòria és una cosa molt important i no s'ha de deixar perdre.

Presentació del llibre «El carrer dels invisibles», de M. Victòria Molins

Al costat dels ferits socials

MAC
Barcelona

Al carrer de Santa Anna, situat al barri Gòtic barceloní, sempre atapeït de gent, els captaires són «invisibles». Ningú no s'adona de la seva presència. Arran del confinament que va haver de patir la ciutadania com a conseqüència del Covid-19, eren les úniques persones visibles en aquest carrer. I és que la cua que formaven els més vulnerables —amb la separació obligada de dos metres— per rebre lots de menjar que els ajudés a sobreviure en aquestes circumstàncies era tan llarga que arribava fins a la Rambla.

M. Victòria Molins, religiosa de la Companyia de Santa Teresa de Jesús, escriptora i *alma mater* de l'Hospital de Campanya de Santa Anna, ha batejat, molt encertadament, el seu nou llibre com *El carrer dels invisibles*, publicat per Editorial Claret. Al llarg d'aquestes pàgines, l'autora, que és col·laboradora habitual del nostre setmanari, dona a conèixer com va actuar l'Hospital de Campanya —obert des de fa tres anys als qui necessiten aixopluc, companyia, suport i alimentació— durant els tres mesos de l'estat d'alarma.

Múscul evangèlic

El llibre, que es va presentar el dijous 1 d'octubre al claustre de la parròquia de Santa Anna, va comptar amb la presència del periodista Antoni Bassas, artífex del pròleg. «A l'església de Santa Anna —va assegurar— els pobres no es queden a la porta, sinó que hi entren a dins. Amb l'esclat del Covid-19, la situació va canviar. La ràpida reconversió de la logística solidària només va ser possible perquè el

múscul evangèlic de Santa Anna ja estava molt ben entrenat d'ençà que es va convertir en Hospital de Campanya.»

Molins va explicar que «tant els efectes de la pandèmia i de l'aïllament, com l'augment de l'empobriment per part dels que no podien accedir ni tan sols a feines no declarades, es feia cada cop més evident». Va ser llavors quan, amb la col·laboració de Càritas i de l'Ajuntament de Barcelona, «es va començar a repartir cada dia més d'un centenar d'esmorzars calents i uns paquets amb el dinar i el sopar». Amb el temps, el nombre de persones que passava diàriament a recollir aliments arribaria a més de dues-centes.

Diversos miracles

La religiosa va revelar, amb satisfacció, que «a Santa Anna s'han produït diversos "miracles" en aquests darrers mesos, com ara que els que hi eren acollits han esdevingut acollidors». Així mateix,

El benefici econòmic que s'aconsegueixi a través de la venda del llibre anirà destinat a l'Hospital de Campanya de Santa Anna

Agustí Codinach

nombrosos, «ferits socials».

Solidaritat immensa

El rector de la parròquia de Santa Anna, Mn. Peio Sánchez, va posar en relleu que «som una finestra al cor de Barcelona. I des de la nostra finestra comprovem que la pobresa està augmentant al nostre voltant. El perfil de les persones que demanen ajuda ha canviat; cada cop hi ha més joves i dones». I va afegir el següent: «Hem constatat que la solidaritat al començament de la pandèmia ha estat immensa, però els recursos destinats als més febles van minvant...»

Pel que fa als «miracles inesperats» de què parlava Molins, mossèn Peio va dir que «neixen de l'experiència fraternal». Un dels projectes del voluntariat per obtenir donatius ha estat el que ha impulsat Montse Pérez, de 70 anys, dermatòloga i corredora de maratons. S'ha proposat recaptar 42.195 euros —cal recordar que són 42,195 els quilòmetres d'una marató— per a l'Hospital de Campanya de Santa Anna. Per 1 metre, 1 euro. Així de senzill. A través de www.corroporsantaanna.org, qui vulgui hi pot contribuir.

El rector de la parròquia de Santa Anna va expressar que «Déu actua a través de cadascun de nosaltres; la nostra inspiració és l'Evangeli». «Les paraules del papa Francesc —va assenyalar mossèn Peio— han empès el nostre camí, que ha estat un èxode cap allà on l'Esperit ens ha anat empenyent. No estem sols, les nostres debilitats són la millor ocasió per rebre la fortalesa que ve de dalt.»

va esmentar que s'ha posat en marxa una magnífica iniciativa, «famílies acompanyant famílies», on un grup de famílies que ja feia temps que ajudaven a l'Hospital de Campanya han decidit atendre les necessitats més bàsiques de famílies en situació de pobresa severa. Certament, els voluntaris constitueixen l'engranatge que fa funcionar Santa Anna.

En aquesta mateixa línia, Mn. Xavier Morlans, vicari de la parròquia de Santa Anna, va afirmar que «l'Hospital de Campanya és com un laboratori on es descobreixen grans meravelles». Morlans es va encarregar d'interpretar cinc cançons, que van animar la vetllada, juntament amb «una petita coral que hem format a Santa Anna».

M. Victòria Molins va voler recordar als assistents a l'acte que tot el benefici econòmic que s'aconsegueixi a través de la venda del llibre *El carrer dels invisibles* anirà destinat íntegrament a l'Hospital de Campanya de Santa Anna per tal d'atendre els, cada cop més

M. Victòria Molins amb el seu nou llibre, publicat per Editorial Claret.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

JOAN FERRER

Professor de la Universitat de Girona
President de l'Associació Bíblica de Catalunya

El P. Hilari Raguer, un home de la Paraula de Déu

Ha mort el P. Hilari Raguer, un dels últims grans savis catalans. Era un home cultíssim: advocat, historiador i biblista, que estimava amb passió la Paraula de Déu, l'Església, la pàtria i la llengua catalanes. Em deia amb humilitat i ironia: «Sols soc un monjo de Montserrat que vaig néixer a Madrid.»

Va traduir per a la *Bíblia catalana: traducció interconfessional* (BCI) tots els llibres històrics de l'Antic Testament hebreu —una feïnada immensa d'una qualitat literària increïble— i va participar durant molts anys en les Jornades de l'Associació Bíblica de Catalunya i en els cursos d'estiu de Tarragona.

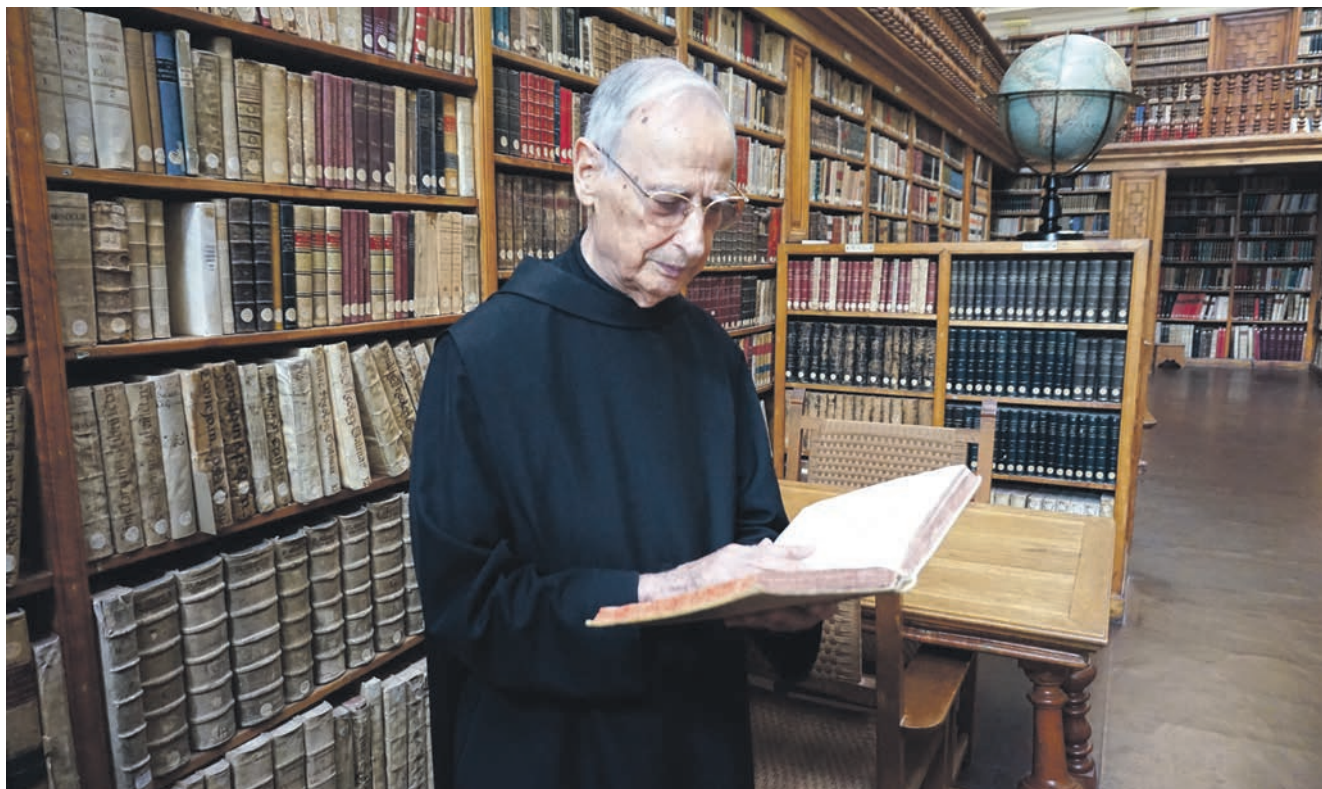
Era un gran coneixedor de tota l'Es-critura i els Salms, el gran llibre de poesies i pregàries del poble d'Israel, de Jesús de Natzaret i de l'Església al llarg de tots els segles, va ser l'obra que més va donar a conèixer amb la voluntat de fer-la accessible a tothom perquè cada persona se'n pogués apropi- ar. En el darrer llibre que va publicar (*Hal·lelu-iah. Introducció a la litúrgia de les hores*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat 2019) escrivia: «En els meus comentaris de salms, començo sempre per explicar el sentit literal o històric, o sigui què deia aquell salm als israelites.

Després passo a la relectura cristiana: què afegeix Jesucrist a aquell salm, tant si el posem en boca seva que el diu al Pare (“cristificar per baix”) com si el considerem dit per l'Església al Crist glorificat (“cristificar per dalt”). Finalment busco aplicacions actuals i invito a apropi- ar-se el salm per fer-ne també de personals. Tant la relectura cristiana com les apli- cacions actuals i personals han de ser coherents amb la interpretació històrica literal, sense fer violència al text, sinó deixant-se portar per ell.»

A Tarragona, a les hores dels àpats, jo sempre procurava asseure'm al seu costat. Li deia que potser se m'enco- manaria una espurna de la seva savi- esa. Una conversa amb ell era sempre una lliçó. Recordo que m'explicava: «En la tradició espiritual de l'Església sem- pre s'ha considerat cada hora d'estudi del·l'hebreu i del grec amb la finalitat de poder conèixer més profundament el text original de la Paraula de Déu com una hora de *lectio divina*.»

El P. Hilari Raguer ens ha deixat l'endemà de la festa de sant Jeroni (enguany en commemorem els 1.600 anys del traspàs), el patró dels biblis- tes. «Des del cel, prega pels biblistes catalans, estimat Hilari!»

Va traduir tots els llibres històrics de l'Antic Testament hebreu i va participar durant molt anys en les Jornades de l'Associació Bíblica de Catalunya i en els cursos d'estiu de Tarragona

Òscar Bardají

El pare Hilari Raguer, a la biblioteca de Montserrat, en una imatge del 2018.

Per a molts països de l'Àfrica, la sardina és un ingredient vital en la seva dieta alimentària.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

La sardina és també una espècie amenaçada

Crec que val la pena que en parlem. Potser us ha fet estrany l'afirmació que encapçala el nostre tema d'avui. Us haig de dir que també em va sobtar a mi veure-ho escrit en un article seriós. Hem vist sempre que la sardina no falta mai als mercats! He volgut informar-me més sobre el fet i he vist que va de debò que cal fer alguna cosa perquè no se'ns mori la sardina (o *Sardina pilchardus* com diuen els científics). Fa mig segle es pescaven cada any unes 200.000 tones de sardina i es feia sense notar que l'espècie minvés, però aquests últims anys no es passa de 17.000 tones, i els ecologistes diuen que encara és massa perquè minva d'any en any. Que si continuem amb aquesta «sobrepesca» en pocs anys s'acabarà l'espècie. Per això hi ha qui hi ha volgut fer-hi alguna cosa: 14 organitzacions ambientals de la península Ibèrica han escrit als governs d'Espanya i Portugal i també a la Comissió Europea per mostrar la seva preocupació pel problema.

Per a molts països de l'Àfrica, la sardina és un ingredient vital en la seva dieta alimentària. Es considera que hi ha uns 400 milions d'africans que la tenen per imprescindible. És la que s'anomena sardina de Madeira. Si s'extingís, es trobarien en un bon conflicte. Per això la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura ja ha pres partit en aquest cas i hi ha dit la seva. Quines són les causes de la minva d'aquest peix? En podríem assenyalar tres: el canvi climàtic, amb el

corresponent escalfament de l'aigua del mar, la contaminació de les aigües i la sobrepesca. La contaminació exerceix sobretot un efecte negatiu en el desenvolupament del plàncton, que és l'aliment bàsic de la sardina. Només en el sector de la sobrepesca s'ha pensat ara alguna cosa.

Són tres les grans zones de pesca que s'han tingut presents a l'hora de regular la vida de les sardines: la mediterrània, la cantàbrica i l'africana. Pel que fa al nostre Mediterrani, hem de dir que Isabel Palomero, investigadora de l'Institut de Ciències del Mar de Barcelona, s'ha manifestat partidària d'organitzar una moratòria que vetés la pesca durant un temps «i que duri el que hagi de durar, però que es deixi de pescar i, si cal, compensar el sector pesquer». De fet, a la zona del Cantàbric, per a la pesca de l'anxova ja s'hi va fer una moratòria el 2005 que va durar cinc anys perquè minvava molt aquest peix. La iniciativa tingué èxit. Passats aquests cinc anys, es pogué restablir la pesca (si bé moderada, és clar) d'anxoves. Una cosa semblant convindria fer ara per a les sardines. De com fer-ho per als africans, la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura ja hi ha dit alguna cosa. No sabem si posaran també una moratòria, que és la cosa més efectiva. Ja ho veurem.

Em direu que a nosaltres això ens afecta poc. Potser sí, si ens mirem la cosa egoïstament. Però crec que ens hem de sentir solidaris amb els nostres germans d'arreu del món. Val la pena que els tinguem en compte.

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Historiador

jpallarespersonat@gmail.com

La gran gesta dels personatges de «Gent de Casa» ha estat la labor constant i el treball de cada dia, l'abnegació i la humilitat, una vida generalment lluny dels grans focus mediàtics i dels aplaudiments.

És el cas d'Antoni Balmanya i Ros, un discret mestre d'escola, diligent i innovador, que sense fer grans escarafalls ni estridències, va marcar època i així ha estat reconeguda la seva influència per les generacions successives.

Empordanès, va néixer a la Bisbal el 7 d'octubre del 1846. Va estudiar magisteri a Girona i als vint anys retornava a la Bisbal per ensenyar; se'n va anar després a Santa Coloma de Farners i a Castell d'Aro, i va obtenir la plaça de mestre d'Espolla el 1868.

Durant més de quaranta anys (entre el febrer del 1868 i el juliol del 1908) va ser el mestre d'Espolla, un mestre rural com tants centenars de la nostra geografia i amb la particularitat de no moure's en dècades del seu destí de joventut.

El que podia semblar la vida monòtona d'un mestre rural —de «postes de sol i caps de setmana», com deien els avis—, no va ser el cas de Balmanya. Inquiet i vetllant tothora pel progrés dels seus alumnes, va ser un mestre innovador. El 1881 va rebre el reconeixement

d'«escola model»; el seu sistema va ser divulgat i altres mestres l'implantaren. Va escriure nombrosos articles, on divulgava el seu sistema d'ensenyament, i també llibres pedagògics, com el *Primer libro de lectura manuscrita*, que va superar de llarg la trentena d'edicions. Tot plegat, va obtenir guardons com la Creu d'Isabel la Catòlica i la Creu d'Alfons XII.

Home despert, va posar les seves lletres al servei d'aquella societat on no tothom en tenia coneixement, preocupat per la salut i el benestar dels veïns. Cooperativista, va fundar *La Fraternal*, una mútua protectora per a malalties i decessos que encara existeix com a societat local.

Va participar en el Sindicat Agrícola, que acabaria sent la Cooperativa local, però la seva obra també és fàcil de seguir en els butlletins excursionistes. Va ser soci-delegat de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques, on donava a conèixer nombrosos megalits de la zona i una de les primeres necròpolis de l'edat de ferro conegudes a Catalunya, la dels Vilars el 1879, i publicava notes històriques d'Espolla i els seus contorns.

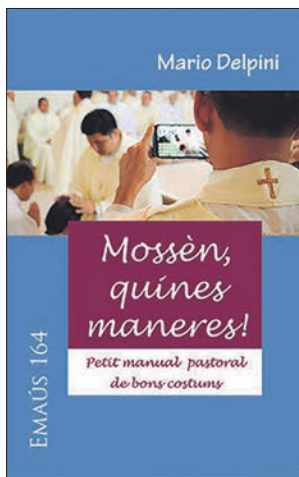
Arran de la seva jubilació, el 1908, l'Ajuntament d'Espolla va donar el seu nom al carrer on vivia. Continuà residint

a Espolla, on moria el 21 de març del 1915, però la seva obra no s'es-troncà. El 1964 l'Editorial Nova Terra, fundada per membres de la Joventut Obrera Cristiana, va crear un premi per a obres sobre pedagogia que portava el seu nom. El 1987 l'Ajuntament de Barcelona inaugurà el Col·legi Antoni Balmanya al districte de Sant Andreu; el 1992 també rebria aquesta denominació el d'Espolla, el poble al qual va dedicar la seva vida.

GENT DE CASA

Antoni Balmanya

MARIO DELPINI

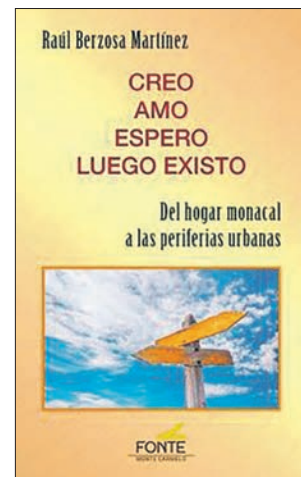
Mossèn, quines maneres!
CPL, 2020, 131 pàg.

Amb delicadesa i sentit de l'humor, i un bon coneixement de la vida d'un capellà de parròquia, Delpini va esbossant un model de capellà, de comunitat i Església acollidor i proper a la gent, bon transmissor de l'Evangelí i sense clericalismes.

FRANCESC TORRALBA

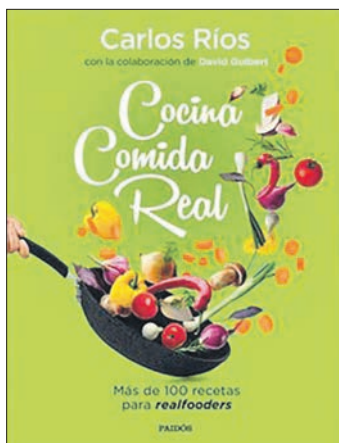
Vivir en lo esencial
Ideas y preguntas después de la pandemia
Plataforma, 2020, 176 pàg.

Les crisis són ocasions per auditar la nostra forma de vida i d'abordar el futur des d'una mentalitat nova. Aquest llibre és una invitació a repensar amb serenitat i profunditat com vivim, com ens relacionem, com produïm i consumim, i intentant imaginar un futur diferent, un altre món possible per a nosaltres i les generacions que vindran.

RAÚL BERZOSA MARTÍNEZ

Creo, amo, espero, luego existo
Fonte, 2020, 354 pàg.

Descartes va afirmar: «Penso, per tant existeixo.» I Jean Paul Sartre i Albert Camus: «Existeixo, per tant penso.» Mons. Berzosa expressa: «Existeixo... per creure, estimar i esperar!» El contingut d'aquest llibre es pot considerar continuïtat i complement d'un altre de publicat en aquesta mateixa editorial: *Déjate sorprender por tu Dios y por los hermanos. El arte de vivir como resucitados.*

CARLOS RÍOS

Cocina comida real
Paidós, 2020, 302 pàg.

Carlos Ríos, el dietista-nutricionista que ha revolucionat l'alimentació de més d'un milió de persones, ha unit forces amb el xef David Guibert i junts han creat l'eina definitiva per escapar dels ultraprocessats i elevar el *Realfooding* a la màxima expressió. 100 receptes fàcils, delicioses i nutritives.

K. R. GADDY

Flors del carrer
Bambú, 2020, 353 pàg.

Fritz, Gertrud i Jean eren els clàssics inconformistes: duïen roba cridanera, escoltaven cançons amb lletres revolucionàries i no temien les confrontacions. Però també eren joves a l'Alemanya de Hitler, i qualsevol actitud contrària a les normes podia provocar que els detinguessin. Tots tres es van veure atrapat en un país que menyspreava tot allò que ells estimaven.

MARTA GRACIA PONS

El viaje de la libélula
Maeva, 2020, 460 pàg.

El 1940, la Blanca és l'única hereva d'una de les famílies de joiers més prestigioses de Barcelona, la desapareguda joieria Amat. Quan rep unes joies d'estil *art nouveau* dissenyades per la seva cosina Elsa, la desaparició de la qual anys enrere està envoltada de misteri, la Blanca comença a indagar sobre el seu destí. Una novel·la històrica protagonitzada per dues dones orfebres.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA
andreu.sotorra@gmail.com

Ofici i mà esquerra per mantenir el nivell d'humor

Han passat deu anys llargs, però la memòria audiovisual deixa empremta. La sèrie de peces breus *Vinagre* (TV3, 2008) va marcar els dos protagonistes, Bruno Oro i Clara Segura. I això explica que deu anys després, quan indirectament les dues caixeres de supermercat, la Yeni i l'Eli, han fet el salt al teatre, els espectadors de la pantalla petita els hagin volgut retrobar en carn i os.

De la capacitat interpretativa de l'actor Bruno Oro tothom en sap el resultat, no només pel seu llarg paper de caricatures i imitacions que va teixir a *Polònia* sinó pel seu espectacle en solitari, *Immortal*, farcit de personatges, i per la seva faceta dramàtica amb una obra que li era tan pròxima per qüestions autobiogràfiques com *Natale in casa Cupiello*, d'Eduardo de Filippo,

amb *La Perla 29*. El mateix es pot dir de l'actriu Clara Segura que, en les últimes temporades, ha protagonitzat algunes de les obres més destacades als escenaris catalans.

Però *Cobertura* és un parèntesi en la trajectòria de tots dos. Primer perquè si bé Bruno Oro torna al seu paper més còmic i estrafolari, Clara Segura reposa momentàniament de papers dramàtics i fins i tot molt durs a més de debutar ara en la direcció. Es podria dir que *Cobertura* convida a riure per allò que diuen que tot plegat són quatre dies. I si els espectadors s'avenen a aquesta convenció, l'espectacle no els decebrà de cap de les maneres. Cal, doncs, una bona predisposició a acceptar qualsevol exageració al servei del guió de l'esquetx i perdonar segons quins excessos precisament perquè el guió els ho exigeix.

Cal molta energia per mantenir el ritme de *Cobertura*. Cal també molta mà esquerra i ofici dramàtic per mantenir el nivell d'humor sense que decaigui. I Bruno Oro i Clara Segura, en aquest aspecte, són dues «màquines», afectuosament parlant, que es barallen amb les desenes de personatges que interpreten, una trentena llarga, amb la llengua esmolada i la sàtira sobre la vida actual a flor de pell. La base del guió és el cinema. Aires de *La Cubana* quan mira enrere. Aires de *Xooof!* quan mira a l'humor. Aires de *Vinagre* quan es mira el melic. Una barreja explosiva que és com una vacuna contra qualsevol virus maligne.

© Alejo Levis

L'actor Bruno Oro i l'actriu Clara Segura, caracteritzats en dos dels personatges més populars de l'obra «*Cobertura*».

«COBERTURA»

DRAMATÚRGIA: Bruno Oro i Alejo Levis
INTÈRPRETS: Bruno Oro i Clara Segura
COL·LABORACIÓ MUSICAL: Martí Ferrer Segura
DIRECCIÓ: Clara Segura
Teatre Romea, Barcelona.
Fins al 25 d'octubre

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

JOSEP M. GRAU PUJOL
Historiador

Retrats literaris

XAVIER GARCIA PUJADES

*Octogenaris que he conegut
(Altres homenots catalans)*

UNED de Tortosa, 2020, 192 pàg.

Aquest darrer llibre del periodista vilanoví, establert a Horta de Sant Joan, continua la sèrie de retrats sobre personalitats, la majoria originàries de la Catalunya Nova, que han sobresortit en la cultura i són continuadors de la sèrie de quatre volums *Homenots del Sud* (1994 - 2018). Hi podem trobar Esteve Albert (Dosrius 1914 - Andorra 1995), impulsor de la cultura popular pirinenca, en especial del pessebre vivent d'Escaldes-Engordany, del romànic català i de les revistes *Pyrene* i *Andorra*; Artur Bladé Desumvila (Benissanet 1907 - Barcelona 1995), memorialista de la Ribera d'Ebre; l'escultor Josep Cañas Cañas (Banyeres del Penedès 1905 - El Vendrell 2001), promotor del Museu Maricel de Sitges; Esteve Fàbregas Barri (Lloret de Mar 1910 - 1999), escriptor, col·leccionista i promotor de la sardana; el locutor Teodor Garriga Osca, (Barcelona 1909 - Tiana 2008), un dels fundadors de Ràdio Associació de Catalunya (1930); Bonaventura Gassol (la Selva del Camp 1893 - Tarragona 1980), poeta i conseller de Cultura de la Generalitat Republicana, organitzador de la colònia escolar de Calafell; Josep Iglésies Fort (Reus 1902 - Barcelona 1986), geògraf i mantenidor de la cultura en els anys durs de la clandestinitat; Josep Lladonosa Pujol (Alguairó 1907 - 1990), cronista de Lleida i acadèmic; Joan-Baptista Manyà Alcoverro (Gandesa 1884 - Tortosa 1976), canonge i teòleg, opositor de les dues darreres dictadures espanyoles del segle XX; Ramon Muntanyola Llorac (l'Espluga de Francolí 1917 - 1973), prevere i poeta, fidel a la llengua de la terra en lluita contra les injustes imposicions del règim franquista, fundador de les revistes *La Veu de la Parròquia* (1947) i *Ressò* (1951), a més d'impulsar els Jocs Florals de Vallfogona de Riucorb; Josep M. Poblet Guarro (Montblanc 1897 - Barcelona 1980); escriptor i polític; Pere Ribot Sunyer (Vilassar de Mar 1908 - Girona 1997), rector de Riells del Montseny i poeta; l'escriptor Jaume Sabaté (el Masroig 1916 - 1996); Josep Serra Roca (Barcelona 1903 - 2001), promotor del turisme, i Marc-Aureli Vila (Barcelona 1908 - 2001), geògraf. Una de les característiques comunes és que molts s'hagueren d'exiliar després de la guerra civil i els que no ho feren maldaren per lluitar internament contra la dictadura. Mantenir viu el seu record és un deure de tots.

RAUXA

La font del pelegrí

Només qui hagi fet traveses llargues a ple estiu, suportant hores de pols i calor, podrà comprendre l'alegria que s'experimenta quan tot d'una es troba una font. Pot aparèixer de manera inesperada en un tombant del camí, a la falda d'una muntanya o bé al capdavant d'un prat. Aquella aigua, més fresca i cristal·lina que qualsevol altra que hàgiu tastat abans, compensa com una veritable medicina l'extenuació que senten el cos i l'ànima. Tan bon punt la set ha estat saciada, el món sembla recuperar en un instant la vivacitat que havia perdut i el caminant ja es veu amb cor d'afrontar el tros que li queda de camí. Per contra, és gran el desànim que se sent quan la font que tothom esperava, assenyalada per tots els mapes, apareix cruelment eixuta, sense un gota d'aigua.

Qui s'hi hagi trobat capta ràpidament i de manera instintiva, sense que l'hi hagin d'explicar, el perquè de tanta lloança de la font en els poemes, les cançons, les llegendes i les obres d'art. I encara entén més que l'Esclusiva recorri sovint a la imatge de la font com a símbol de vida i salvació. L'autor d'aquelles paraules sagrades sabia perfectament de què parlava, l'associació tan bonica que fa no és gens gratuïta ni aleatòria. En aquest món, la font realment salva la vida del pelegrí. L'home assedegat d'ahir i d'avui no pot viure sense beure de la font que raja eternament aigua pura. Una vegada s'ha acabat la poca aigua que pot portar a sobre, el pelegrí només pot confiar en aquella aigua que li és donada al marge de la pròpia voluntat. En això consisteix el camí de l'home.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

FUNDACIÓ JOAN MARAGALL

El **dilluns 19 d'octubre**, a les 19.00, lliçó inaugural del curs amb Tomáš Halík al Seminari Conciliar de Barcelona. Inscripcions: www.fundaciojoanmaragall.org.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

Els **dimarts del 20 d'octubre al 24 de novembre**, a les 19.30, seminari en línia *Las sorpresas de la pandemia: análisis de la modernidad tardía a la luz de la Covid-19* amb Albert Florensa i Flavio Comim; el **dimarts 27 d'octubre** comencen les aules virtuals *Los pobres en la teología y la espiritualidad cristianas* amb José I. González Faus, i *El pelegrí Ignasi: una inspiració per al nostre pelegrinatge vital*, amb Carles Marcet; el **dissabte 31**, a les 10.00, comença el cicle *Els dissabtes socials* coordinat per Sònia Herrera. Inscripcions: www.cristianismeijusticia.net.

SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dimecres 21 d'octubre**, a les 20.00, dansa contemplativa al monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona (c/ Anglí, 55).

PREGÀRIA

El **dijous 22 d'octubre**, a les 19.30, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco de Martí-Codolar (tel. 616 947 158).

CATALONIA SACRA

El **divendres 23 d'octubre**, a les 17.30, conferència *Els 700 anys de la festa de Corpus* amb Amadeu Carbó a l'església de Sant Sever de Barcelona. Informació: reserves@cataloniasacra.cat.

CATECUMENAT

El **dissabte 24 d'octubre**, a les 11.00, formació per a catequistes-acompanyants de catecúmens al Seminari Conciliar de Barcelona.

Girona

MUSEU D'ART DE GIRONA

El **dissabte 24 d'octubre**, a les 11.30, visita comentada a l'exposició *Fal·sos vertaders. L'art de l'engany*. Re-

serve: tel. 972 203 834.

Lleida

MUSEU DE LLEIDA

El **dissabte 24 d'octubre**, a les 12.00, visita dramatitzada *Atilia, lliberta i pedagoga de la llerda romana*. Reserves: tel. 973 283 075.

Tarragona

JOSEP GOMIS

El **diumenge 18 d'octubre**, a les 11.30, missa solemne en memòria del beat Josep Gomis Martorell a l'església parroquial de la Puríssima Sang de Reus.

INSAF

El **dijous 22 d'octubre**, a les 19.00, acte d'inauguració del curs acadèmic presidit per l'arquebisbe Joan Planellas. Lliçó a càrrec de Cristina Godoy sobre *Els escenaris de la vida de sant Jeroni: de Roma a Terra Santa* al Centre Tarraconense El Seminari de Tarragona.

Terrassa

ANÀLISI

El **dijous 22 d'octubre**, a les 19.00, conferència de Pere Rusiñol sobre *Els bancs de la mort enfront de les finances ètiques i cooperatives* a l'Arxiu Històric de Terrassa.

PREGÀRIA

El **dijous 22 d'octubre**, a les 20.30, Mons. Josep Àngel Saiz presideix l'Escola de Pregària per a joves a la catedral de Terrassa.

Tortosa

CONVENT DE SANTA CLARA

El **diumenge 25 d'octubre**, a les 9.00, celebració de El Señor de los Milagros al convent de Santa Clara de Tortosa.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els fidels laics, en especial les dones, participin més en les instàncies de responsabilitat de l'Església

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f](https://www.facebook.com/catalunyacristiana) /catalunyacristiana

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana) catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Col·laboradors d'aquesta setmana: *Pilarín Bayés, Joan Boronat, Víctor-Manuel Cardona, Jaume Castro, Agustí Codinach, Joan Ferrer, Bernat Folcà, Antonio Gil, Josep M. Grau, Joan Guiteras, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Joan Pallarès, Quique, Ignasi Ricart, Peio Sánchez, Jordi Sánchez, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Francesc Torralba, P-J Ynaraja*

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: *Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura*

Administració: *Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)*

Autoedició i compaginació: *Carlos Aguado*

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79*

MAC

Des de molt jove, Antoni Rodríguez i Arribas ha estat vinculat amb comunitats cristianes de base i implicat en activitats pastorals, com aracatequesi, postcomunió, confirmació, grups de joves i universitaris, grups de reflexió... Actualment col·labora amb la parròquia Santa Magdalena, d'Esplugues de Llobregat, i és patró i secretari general de la Fundació Santa Magdalena. Professionalment, treballa a la Fundació d'Escoles Parroquials com a cap de l'àrea jurídica i de recursos humans. Acaba de publicar el seu segon disc, *Alef 2.0*. Per a comandes: alef.2.0.alef@gmail.com.

Es tracta del seu segon disc.

Sí, ja n'havia tret un altre l'any 1994, titulat *Por Ti*, però va ser amb format casset i era una producció més domèstica.

Com definiria el seu estil de música?

És un mosaic d'influències, des del rock simfònic fins a la cançó mel·lòdica, però podríem anomenar-la música cristiana en format de cantautor amb arranjaments de pop, rock i jazz. Vol ser un instrument amb vocació de compartir la fe a través de la música i la música a través de la fe: sensibilitzar, reflexionar i pregar en la realitat complexa en què vivim.

Pensa que la música cristiana pot esdevenir un bon mitjà d'evangelització?

Sant Agustí ja deia que qui canta, prega dues vegades. La música és vital en l'evangelització, ja que apropa la fe a totes les persones, independentment de les generacions i les cultures. Ajuda a aprofundir, pregar i celebrar; tan sols cal trobar aquella amb la qual connectes. A través de la música, som instruments de Déu. Un dels objectius d'aquest projecte és que aquelles cançons que en el seu moment van ajudar a pregar no quedin oblidades en calaixos o velles cintes

El cantautor Antoni Rodríguez i Arribas publica el disc «Alef 2.0»

«A través de la música, som instruments de Déu»

i continuïn fent-ho. Només que a una sola persona l'hagi fet pensar i apropiat més a Déu, aquest projecte ja haurà tingut ple sentit.

Alef 2.0 té un propòsit solidari, destinat a la Fundació Santa Magdalena.

Exactament. La Fundació Santa Magdalena és una entitat sense afany de lucre, amb manca de finançament per desenvolupar-se. Amb la crisi del 2008 i l'actual emergència sanitària per l'efecte de la pandèmia, s'ha aguditzat aquesta necessitat. És una fundació petita, coneguda sobretot per un dels seus projectes, Sastrinyols, arrelat a Esplugues de Llobregat, nascut de la vocació d'alguns fidels de la parròquia de Santa Magdalena de crear una iniciativa amb la finalitat de constituir projectes d'assistència i cooperació al desenvolupament social envers col·lectius amb dificultats de trobar feina. Sastrinyols està estructurat en diferents seccions: creació i arranjament de roba,

roba de segona mà, bugaderia social, comerç just...

En un dels temes del disc, *El Dios que llevo dentro*, parla que Déu «tan solo entiende de la ley del amor». Avui més que mai, cal estimar el proïsme?

L'amor és la base de la persona, és cabdal en la història de la humanitat; sense l'amor ens perdem individualment i col·lectivament. L'amor ens apropa a la felicitat, a l'autenticitat i, com a cristians, ens apropa a Déu, perquè el missatge de Jesús és revolucionari, no tan sols ens convida a l'amor dels que estimem, sinó dels que no estimem. Aquesta és la seva llei, no més arribarem a Déu estimant els altres. En el context actual d'una societat globalitzada però individualista i despersonalitzada, prenem més força aquest llegat que ens fa Jesús. La música també és una manifestació de l'amor als altres i un punt de trobada d'espiritualitats diferents.

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

Cada dia a les 17 h Temps de benestar

dilluns i dimarts

l'hora de la
Fundació Puigvert

 info
residencias
.com

És gran ser gran
dimecres i dijous

Eixos de felicitat
divendres

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

